ISBN 978-974-06-5729-3

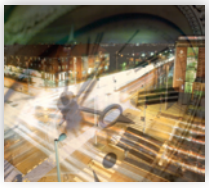

ธนาคารแห่งประเทศไทย

PAYMENT SYSTEMS REPORT 2550

รายงานระบบการชำระเงิน

รายงานระบบการชำระเงิน

2 5 5 0

มิถุนายน 2551

สรุป

สถิติที่สำคัญในปี 2550

จำนวนประชากรทั้งหมด	63.04	ล้านคน
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศราคาปีปัจจุบัน	8,485.20	พันล้านบาท

โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี

- จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐาน 11 ราย ต่อจำนวนประชากร 100 คน
- จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ 82 ราย ต่อจำนวนประชากร 100 คน

ข้อมูลด้านการชำระเงิน

• ธนาคารพาณิชย์จดทะเบียนในประเทศ 18 แห่ง	5,070	สาขา
• สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 17 แห่ง	17	สาขา
• สถาบันการเงินของรัฐ (เฉพาะที่เป็นธนาคาร) 6 แห่ง	1,799	สาขา
• ไปรษณีย์	1,176	สาขา
• จำนวนเครื่องเอทีเอ็ม	25,943	เครื่อง
• จำนวนเครื่อง EFTPOS	218,829	เครื่อง
• จำนวนบัตรเครดิต	12,003,369	ใบ
• จำนวนบัตรเดบิต	23,293,608	ใบ
• จำนวนบัตรเอทีเอ็ม	22,632,173	ใบ
• ปริมาณเงินสดหมุนเวียนต่อจำนวนประชากร ณ 31 ธันวาคม 2550	11,427	บาท/คน
• ปริมาณการใช้เช็คเฉลี่ยต่อจำนวนประชากร[1]	2	ฉบับ/คน/ปี
• มูลค่าการใช้จ่ายของคนไทยผ่านบัตรเครดิต เฉลี่ยต่อเดือน[2]	3,331	บาทต่อบัตร
• มูลค่าการถอนเงินสดผ่านบัตรเอทีเอ็ม เฉลี่ยต่อเดือน	7,018	บาทต่อบัตร
• มูลค่าการใช้จ่ายของคนไทยผ่านบัตรเดบิต เฉลี่ยต่อเดือน[3]	73	บาทต่อบัตร
• มูลค่าการถอนเงินสดผ่านบัตรเดบิต เฉลี่ยต่อเดือน	7,051	บาทต่อบัตร

[1] ปริมาณการใช้เช็คเฉลี่ยต่อจำนวนประชากร หมายถึงรวมการใช้เช็คระหว่างธนาคารและเช็คภายในธนาคารเดียวกัน

[2] เฉพาะการใช้บัตรเครดิตที่ออกในประเทศไทยซื้อสินค้าและบริการผ่านเครื่อง EFTPOS ในประเทศไทยและต่างประเทศ

[3] เฉพาะการใช้บัตรเดบิตที่ออกในประเทศไทยซื้อสินค้าและบริการผ่านเครื่อง EFTPOS ในประเทศไทยและต่างประเทศ

สาส์นจากประธานคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.)

ในโลกแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศเช่นในปัจจุบัน ระบบการชำระเงินได้ทวีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ทั้งในด้านการเป็นเครื่องมือสนับสนุนให้ภาคธุรกิจสามารถบริหารเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการเป็นโครงสร้างพื้นฐานรองรับการทำธุรกิจหรือการให้บริการรูปแบบใหม่ เช่น การทำธุรกรรมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น นอกจากนี้ ระบบการชำระเงินยังมีความสำคัญเชิงสังคม ในด้านการเป็นบริการที่เข้าถึงประชาชนจำนวนมาก จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการหยุดชะงักของบริการด้านการชำระเงินอาจส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมส่วนรวมได้อย่างกว้างขวาง

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในฐานะของผู้ดูแลเสถียรภาพของระบบการเงิน ได้ตระหนักถึงความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของระบบการชำระเงินมาโดยตลอด อันจะเห็นได้จากการที่พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 (พ.ร.บ. ธปท.) ได้รวมเรื่องระบบการชำระเงินเป็นหนึ่งในสามงานหลักของ ธปท. นอกเหนือจากการรักษาเสถียรภาพทางการเงินและเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงิน โดย พ.ร.บ. ธปท. ได้กำหนดองค์ประกอบและความรับผิดชอบของคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) อย่างชัดเจน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กรช. ยังได้ขยายขอบเขตงานให้รวมถึงการจัดการธนบัตรด้วย เพื่อให้การกำหนดนโยบายครอบคลุมสื่อการชำระเงินทุกประเภท

ในปี 2550 กรช. ได้กำหนดให้มีการจัดทำ **แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553 (Payment Systems Roadmap 2010)** เพื่อวางกรอบการพัฒนาระบบการชำระเงินระยะ 4 ปี ตั้งแต่ปี 2550—2553 โดยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในระบบการชำระเงิน ทั้งจากกลุ่มธนาคารพาณิชย์ กลุ่มธุรกิจการค้า นักวิชาการอิสระ และหน่วยงานด้านการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง มาร่วมให้ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาระบบการชำระเงิน รวมถึงความคาดหวังต่อระบบการชำระเงินในอนาคต และได้ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ของระบบการชำระเงิน ดังนี้

"มีความร่วมมือระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในการผลักดันให้มีการใช้ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ด้วยบริการที่มีประสิทธิภาพ มั่นคงปลอดภัย และค่าธรรมเนียมที่เป็นธรรม โดยมีกฎหมายและการบังคับใช้ที่มีประสิทธิผล"

แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553 ยังรวมถึงแผนงานในด้านต่างๆ อาทิ การส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อทดแทนเงินสดมากขึ้น ทั้งในส่วนของผู้ประกอบการและผู้บริโภค การทบทวนต้นทุนและค่าธรรมเนียมการให้บริการชำระเงินให้เหมาะสมเป็นธรรม

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านการกำกับดูแลระบบการชำระเงินให้มีความมั่นคงปลอดภัยสอดคล้องกับมาตรฐานสากล และการเตรียมความพร้อมเพื่อการเชื่อมโยงระบบการโอนเงินกับต่างประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ กรช. ได้แต่งตั้งคณะทำงานและคณะที่ปรึกษาเพื่อรับผิดชอบแผนงานดังกล่าว รวมทั้งสิ้น 11 คณะ โดยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งธนาคารพาณิชย์ หน่วยงานภาครัฐ ธุรกิจเอกชน นักวิชาการอิสระ และหน่วยงานด้านกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมเป็นคณะทำงานร่วมกับ ธปท.

นอกจากการจัดทำแผนกลยุทธ์แล้ว ปี 2550 ยังเป็นปีแห่งการเริ่มต้นของงานสำคัญหลายโครงการ เช่น **ระบบการโอนเงินรายย่อยทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างธนาคาร** ของ บริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ (NITMX) ซึ่งเริ่มให้บริการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2550 จากเดิมที่ ธปท. ให้บริการผ่านระบบ SMART นับเป็นความร่วมมือของผู้ให้บริการภาคเอกชนในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ **โครงการพัฒนาระบบการหักบัญชีเช็คด้วยภาพเช็ค (Imaged Cheque Clearing System)** เพื่อลดต้นทุนในการขนส่งตัวเช็คและเพิ่มประสิทธิภาพในการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร โดยคาดว่าจะใช้งานได้ในปี 2552 และ**โครงการพัฒนาระบบตั๋วร่วม** ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม เป็นหน่วยงานหลักในการผลักดันให้เกิดมาตรฐานกลางในการใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) สำหรับระบบขนส่งสาธารณะ โดย กรช. สนับสนุนให้กำหนดเป็นมาตรฐานเปิด เพื่อให้ผู้ประกอบการต่างๆ เข้าร่วมได้โดยง่าย รวมทั้งสามารถประยุกต์ใช้กับธุรกิจค้าปลีกได้ในอนาคต

ในปี 2551 เราจะได้เห็นภาพการพัฒนาระบบการชำระเงินที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งจากความคืบหน้าของโครงการต่างๆ ซึ่งจะเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมถึงการดำเนินงานของคณะทำงานต่างๆ ภายใต้แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553

การพัฒนาระบบการชำระเงินให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้น จะไม่สามารถเป็นไปได้เลย หากปราศจากความร่วมมือและความทุ่มเทจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดิฉันจึงใคร่ขอขอบคุณทุกท่านที่เห็นความสำคัญในการพัฒนาระบบการชำระเงินของไทย และได้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในโครงการต่างๆ ของ กรช. มาโดยตลอด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือร่วมใจเช่นนี้ต่อไปสำหรับแผนงานและโครงการที่จะมีขึ้นในอนาคต เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนระบบการชำระเงินของไทยให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ และเป็นกลจักรสำคัญที่ช่วยให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

(นางธาริษา วัฒนเกส)
ประธานคณะกรรมการระบบการชำระเงิน
28 มีนาคม 2551

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.)

ประธานกรรมการ
ดร. ธาริษา วัฒนเกส
ผู้ว่าการ

รองประธานกรรมการ

1. **นางสาวนิตยา พิบูลย์รัตนกิจ**
   รองผู้ว่าการ
   ด้านบริหาร

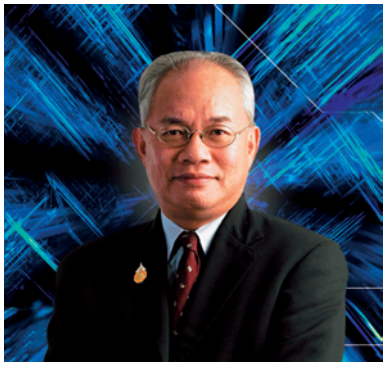

2. **ดร. บัณฑิต นิจถาวร**
   รองผู้ว่าการ
   ด้านเสถียรภาพสถาบันการเงิน

หน้าที่ของคณะกรรมการระบบการชำระเงิน
(ตามคำสั่งที่ ท 30/2550 เรื่อง การแต่งตั้งคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ลงวันที่ 23 มกราคม 2550)

1. กำหนดทิศทางและนโยบายด้านการชำระเงินของประเทศ เพื่อให้มีระบบการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพ และความปลอดภัย ช่วยลดต้นทุนและส่งเสริมการทำธุรกิจการค้า นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งครอบคลุมถึง
   - การลดความเสี่ยงด้านต่างๆ ในระบบการเงิน
   - การมีมาตรฐานต่างๆ ทั้งด้านความปลอดภัย และประสิทธิภาพ รวมถึงข้อกำหนดด้านเทคโนโลยี และระเบียบ วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
   - การแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการด้านการชำระเงินเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่สอดคล้องกับความต้องการ ภายใต้ราคาที่เหมาะสม
   - ความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ในระบบการชำระเงิน เพื่อสนับสนุนให้มีระบบการชำระเงินที่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย
2. รับผิดชอบให้มีรายงานประจำปี สรุปการดำเนินงานของคณะกรรมการอย่างมีมาตรฐานและโปร่งใส

กรรมการ

1. **นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์**
   ประธาน
   สมาคมธนาคารไทย

2. **นายประมนต์ สุธีวงศ์**
   ประธาน
   สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

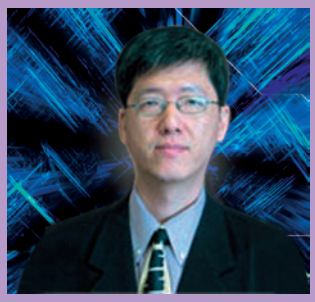

3. **ดร. สมชัย จิตสุชน**
   ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ
   ส่วนรวมและการกระจายรายได้
   สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

4. **ดร. พันธ์ศักดิ์ ศิริรัชตพงษ์**
   ผู้อำนวยการ ศูนย์เทคโนโลยี
   อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

เลขานุการ

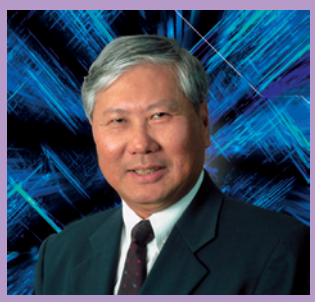

5. **ดร. ฉิม ตันติยาสวัสดิกุล**
   ผู้ช่วยผู้ว่าการ
   สายระบบข้อสนเทศ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550

นโยบายด้านการชำระเงินในปี 2550

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และทิศทางการชำระเงินของประเทศเพื่อให้ระบบการชำระเงินมีประสิทธิภาพและปลอดภัย สอดคล้องกับพัฒนาการด้านเทคโนโลยีการชำระเงิน และพัฒนาการของภาคธุรกิจ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากล

นโยบายสำคัญที่ผ่านความเห็นชอบของ กรช. ในปี 2550

- **แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553 (Payment Systems Roadmap 2010)**

กรช. ได้อนุมัติ "แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553" หรือ "Payment Systems Roadmap 2010" เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินนโยบายด้านระบบการชำระเงินของประเทศในช่วงระหว่างปี 2550—2553 โดยมีเป้าหมายให้เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนในการผลักดันให้มีการใช้ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ด้วยบริการที่มีประสิทธิภาพ มั่นคงปลอดภัย และค่าธรรมเนียมที่เป็นธรรม โดยมีกฎหมายและการบังคับใช้ที่มีประสิทธิผล

- **การขยายหน้าที่ของ กรช. ให้ครอบคลุมการจัดการธนบัตร**

กรช. ได้อนุมัติการขยายขอบเขตอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของ กรช. ให้รวมถึงการจัดการธนบัตร เพื่อให้การกำหนดนโยบาย และทิศทางด้านระบบการชำระเงินของประเทศครอบคลุมสื่อการชำระเงินทุกประเภท และช่วยให้การประสานงานด้านการจัดการธนบัตรในระดับนโยบายระหว่าง ธปท. และธนาคารพาณิชย์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- **โครงการระบบตั๋วร่วม**

กรช. มีนโยบายสนับสนุนการดำเนินโครงการตั๋วร่วมของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม ในการพัฒนาระบบตั๋วร่วม (Common Ticketing) โดยใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) เป็นสื่อการชำระเงิน เพื่อให้ประชาชนผู้ใช้บริการได้รับความสะดวก รวดเร็ว ในการเชื่อมต่อการเดินทางระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากโครงการดังกล่าวช่วยสนับสนุนนโยบายส่งเสริมการใช้สื่อการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ลดการใช้เงินสด และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการชำระเงินของประเทศ โดย กรช. สนับสนุนให้มาตรฐานเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ที่จะออกใช้ในโครงการนี้เป็นมาตรฐานเปิด เพื่อให้ผู้ประกอบการรถไฟฟ้าสายใหม่ๆ เข้าร่วมให้บริการดังกล่าวได้

ภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยที่เป็นสากล รวมทั้งสามารถขยายผลครอบคลุมธุรกิจค้าปลีกได้ในอนาคต

- **การกำหนดค่าธรรมเนียมบริการด้านการชำระเงิน**

ตามที่ธนาคารพาณิชย์ได้ปรับปรุงค่าธรรมเนียมสื่อการชำระเงินระหว่างธนาคารหลายประเภท ในปี 2549 และกำหนดให้มีการทบทวนค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจและแนวนโยบายการชำระเงินของประเทศทุก 2 ปี โดย กรช. ได้ให้แนวทางในการทบทวนการกำหนดค่าธรรมเนียมโดยจะต้องเอื้อให้เกิดการแข่งขัน มีความเป็นธรรมต่อทั้งผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ โดยได้มอบหมายให้ "คณะทำงานต้นทุนและค่าธรรมเนียมการให้บริการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์ (ทตน.)" ภายใต้แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553 หรือ Payment Systems Roadmap 2010 รับผิดชอบในการดำเนินงานตามแนวทางที่ได้ให้นโยบายไว้

- **การปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค**

เนื่องจากระบบการหักบัญชีเช็คในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล หรือระบบ Electronic Cheque Clearing System (ECS) ในปัจจุบันมีอายุการใช้งานมานานและประสบปัญหาการบำรุงรักษา คณะกรรมการผู้บริหารระดับสูง (คบร.) ธปท. จึงมีมติอนุมัติให้ ธปท. เป็นผู้พัฒนาระบบการหักบัญชีเช็คในรูปแบบการเรียกเก็บเงินตามเช็คด้วยภาพหรือระบบ Imaged Cheque Clearing System (ICS) เพื่อทดแทนระบบ ECS โดยกำหนดเริ่มใช้งานระบบ ICS ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลในปี 2552 และทยอยขยายผลไปยังเขตภูมิภาคระหว่างปี 2553—2555 ต่อไป

- **การกำกับดูแลบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด**

กรช. ได้อนุมัติ "บันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการให้บริการระบบ ITMX (Interbank Transaction Management and Exchange) ระหว่าง ธปท. และบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด" และ "แนวปฏิบัติสำหรับการประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์" เพื่อให้ ธปท. สามารถกำกับดูแลระบบ ITMX ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ ในระหว่างที่ "ร่าง พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการกำกับดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ...." ยังไม่ได้ประกาศบังคับใช้

สาส์นจากประธานคณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.)

ในช่วงปี 2550 ระบบการชำระเงินของประเทศไทยได้พัฒนาเพิ่มขึ้นอีกระดับหนึ่ง โดยได้ดำเนินไปตามกรอบการดำเนินการของแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2547 (Payment Systems Roadmap 2004) ได้มีการเริ่มใช้งานบริการชำระเงินผ่านบริษัทเนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ (NITMX) ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2549 อีกทั้งได้เริ่มการพัฒนาและทดสอบโครงการอื่นๆ อีกหลายโครงการ โดยมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดและได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง ทั้งจากหน่วยงานต่างๆ ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่มีบทบาทโดยตรง และที่มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินการชำระเงินของประเทศ คณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) ธนาคารสมาชิกทั้งหมด สมาคมธนาคารไทย และสมาคมธนาคารต่างชาติ รวมทั้ง บริษัทเนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด และบริษัทผู้ให้บริการด้าน Hardware และ Software ตลอดจนบริษัทผู้ให้บริการด้านการสื่อสาร การร่วมมือดังกล่าวได้ส่งผลให้โครงการบริการชำระเงินของประเทศมีความคืบหน้า ดังนี้

1. ได้ทำการพัฒนา ทดสอบ และเริ่มให้บริการ (Implement) ระบบบริการ SMART Credit ในเดือนตุลาคม 2550 โดยได้โอนระบบบริการจากฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นที่เรียบร้อยสมบูรณ์ ในปัจจุบันมีธนาคารร่วมให้บริการดังกล่าว 33 ธนาคาร

2. ทำการวางแผนงาน พัฒนาและทดสอบระบบการชำระเงินข้ามธนาคารผ่านช่องทางเครื่องเอทีเอ็ม (ATM Switch) ซึ่งมีความก้าวหน้าตามแผนงานทุกขั้นตอน และกำหนดเริ่มให้บริการแก่ธนาคารสมาชิกกลุ่มแรกในเดือนกุมภาพันธ์ 2551 คาดว่าจะสามารถให้บริการแก่ธนาคารสมาชิกครบ 20 ธนาคารภายในสิ้นปี 2551

3. ทำการพัฒนาและทดสอบระบบควบคุมบริหารความเสี่ยงในการชำระดุลระหว่างธนาคาร (Interbank Liability Management) ซึ่งเป็นระบบที่ให้ข้อมูลเพื่อการควบคุมและดูแลสถานะการเงิน (Position) ของธนาคารสมาชิกซึ่งครอบคลุมในทุกบริการอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน คาดว่าบริษัท NITMX จะเปิดให้บริการแก่ธนาคารสมาชิกภายในไตรมาสที่สอง ในปี 2551

4. มีการกำหนดระเบียบวิธีการปฏิบัติงาน การควบคุมตลอดจนการชำระดุลในโครงการ Same Day Smart Credit ซึ่งเป็นการขยายบริการโอนเงินระหว่างธนาคารให้มีผลภายในวันทำการที่มีการโอนเงิน เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ ความสะดวกรวดเร็วในการโอนเงินเข้าบัญชีต่างธนาคาร ระบบบริการนี้จะยกระดับมาตรฐานการให้บริการชำระเงินแก่บริษัทและลูกค้าธนาคาร โครงการดังกล่าวกำหนดจะเปิดให้บริการภายในไตรมาสที่สองของปี 2551 เช่นกัน

5. ได้มีการเริ่มพัฒนาและทดสอบระบบการเรียกเก็บเงินหักบัญชีระหว่างธนาคาร (SMART Debit) ในการนี้คณะทำงานของ อชช. ได้เริ่มประชุมกำหนดระเบียบขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงาน ระบบการควบคุม และระบบการชำระดุล ควบคู่ไปกับการพัฒนาและทดสอบโปรแกรมงาน บริการการชำระเงินดังกล่าวจะเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเรียกเก็บผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ทั่วประเทศ อชช. ได้กำหนดเป้าหมายในการเริ่มเปิดใช้บริการดังกล่าวได้ภายในงวดครึ่งปีหลัง ของปี 2551

6. อชช. ได้แจ้งให้บริษัท NITMX พัฒนาเพิ่มการให้บริการธุรกรรมโอนเงินรายย่อย (Online Retail Funds Transfer) ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต (Internet Channel) นอกเหนือจากการให้บริการผ่านเครื่อง ATM และผ่านสาขาธนาคารสมาชิก ทั้งนี้ สืบเนื่องจากการที่เล็งเห็นว่าการทำธุรกรรมผ่านเครือข่าย Internet นั้น นอกจากจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากลูกค้าผู้ใช้บริการตามการพัฒนาด้านระบบ Information Technology และการสื่อสารโทรคมนาคมแล้ว ยังอำนวยความสะดวกอย่างยิ่งแก่ผู้ใช้บริการที่สามารถทำธุรกรรมการชำระเงินและโอนเงินตลอด 24 ชั่วโมงทุกวันโดยไม่จำกัดสถานที่ได้ทั่วโลก อชช. มั่นใจว่าการเปิดช่องทางธุรกรรมดังกล่าวจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการขยายธุรกรรมการชำระเงินและโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Funds Transfer) ของประเทศไทยในอนาคต

ความสำเร็จที่เกิดขึ้นตลอดเวลาที่ผ่านมา แสดงถึงความมุ่งมั่นและร่วมแรงร่วมใจกันจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในอันจะฟันฝ่าอุปสรรคทั้งหลาย เพื่อให้แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงินของประเทศไทยเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด กระผมในนามของประธาน อชช. ขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือที่ดียิ่งต่อไป เพื่อร่วมกันผลักดันให้ระบบการชำระเงินของประเทศไทยก้าวสู่ระดับแนวหน้าของโลกและเป็นสากลตามเจตนารมณ์ของพวกเราทุกคน

นายธีระ อภัยวงศ์
ประธานคณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ
24 มีนาคม 2551

คณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.)

ประธาน
นายธีระ อภัยวงศ์
กรรมการรองผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

หน้าที่ของคณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.)
(ตามคำสั่งคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) ที่ 1/2545 เรื่องการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.))

1. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในการให้บริการชำระเงิน (Code of Conducts) และกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินเพื่อให้เกิดการใช้งานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และเกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายในระบบการชำระเงิน
2. พิจารณากำหนดแนวนโยบายเพื่อดำเนินการในด้านต่างๆ ต่อไปนี้
   2.1 ผลักดันให้เกิดการใช้ระบบการชำระเงินร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนในการลงทุน
   2.2 สนับสนุนและริเริ่มให้เกิดการใช้สื่อการชำระเงิน เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและการให้บริการชำระเงินที่ทันสมัย
   2.3 ผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างระบบการชำระเงินต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ
   2.4 ดำเนินการให้เกิดการรวบรวมข้อมูล และงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการชำระเงินเพื่อเป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการชำระเงินทั้งภาครัฐและเอกชน
3. พิจารณารูปแบบและแนวทางการจัดตั้งองค์กรความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการด้านการชำระเงิน เพื่อรับโอนหน้าที่และความรับผิดชอบจากคณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) ตาม 1 และ 2 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อนุกรรมการ

1. **นายจรัมพร โชติกเสถียร**
   ผู้ช่วยผู้จัดการใหญ่
   ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

2. **นางสาวสุพัตรา หิรัญรัศ**
   ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ
   ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

3. **นายเชษฐ์ รักตะกนิษฐ**
   ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส
   ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

4. **นางสาวศรีประภา ยิ้มสมิทธิ์**
ผู้จัดการฝ่ายตลาดการเงินและค้าปลีก
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

7. **นายประเสริฐ หวังรัตนปราณี**
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่อาวุโส
ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน)

5. **นางวีระอนงค์ จิระนคร ภู่ตระกูล**
ผู้อำนวยการอาวุโส
ฝ่ายระบบการชำระเงินการค้าต่างประเทศ
รับฝากหลักทรัพย์ และพัฒนาสินเชื่อ
ธนาคารซิตี้แบงก์

8. **นางสาวจริญญา แก้วมณี**
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายระบบการชำระเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

6. **นายไพรัตน์ นาคะป่า**
ผู้อำนวยการฝ่ายการเงิน
ธนาคารออมสิน

9. **นางสาววิลาวรรณ วนดุรงค์วรรณ**
ที่ปรึกษา
ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)

อนุกรรมการและเลขานุการ

10. **นายปราโมทย์ ไชยอำพร**
ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ
ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550

งานที่ อชช. ได้ดำเนินการในปี 2550

คณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) จัดตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2545 มีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์การให้บริการชำระเงิน และกำหนดมาตรฐานทางเทคนิคที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงิน ผลักดันให้เกิดการใช้งานระบบการชำระเงินร่วมกัน และลดการลงทุนที่ซ้ำซ้อน สนับสนุนให้เกิดการชำระเงินที่ทันสมัย และผลักดันให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างระบบการชำระเงินต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยผลการดำเนินงานของ อชช. ในรอบปี 2550 สรุปได้ดังนี้

● การพัฒนาระบบ ITMX

อชช. ได้เริ่มการพัฒนาระบบ ITMX ผ่านทางบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2549 และได้เริ่มเปิดให้บริการระบบ Bulk Payment Credit — Next Day ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2550 ทดแทนการให้บริการระบบการโอนเงินรายย่อย (System for Managing Automated Retail Funds Transfer: SMART) ของ ธปท. โดยมีธนาคารสมาชิกเข้าร่วมระบบทั้งสิ้น 33 ธนาคาร และมีแผนจะเปิดให้บริการระบบ Bulk Payment Credit — Same Day ระบบ Bulk Payment Debit ระบบควบคุมความเสี่ยงในการชำระดุลระหว่างธนาคาร รวมทั้งทยอยโอนย้ายสมาชิกจากระบบ ATM POOL ไปที่ระบบ ITMX ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2551

● การให้บริการถอนเงินระหว่างประเทศผ่านเครื่องเอทีเอ็ม (Cross-border ATM)

อชช. ได้ดำเนินการพัฒนาระบบการให้บริการถอนเงินระหว่างประเทศผ่านเครื่องเอทีเอ็ม ตามโครงการพัฒนาและส่งเสริมระบบการชำระเงินรายย่อยระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน 4 ประเทศ (ASEANPay) ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย ผ่านทาง บริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด โดยประเทศไทยได้เริ่มเปิดให้บริการถอนเงินผ่านเครื่องเอทีเอ็มข้ามประเทศเป็นครั้งแรกระหว่างไทยและมาเลเซีย เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2549 โดยมีธนาคารพาณิชย์ไทยเข้าร่วมโครงการ 6 ธนาคาร และธนาคารพาณิชย์ของมาเลเซียเข้าร่วม 1 ธนาคาร และในปี 2550 ได้มีการผลักดันให้ธนาคาร May Bank ซึ่งเป็นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ของมาเลเซียเข้าร่วมโครงการ ส่งผลให้จำนวนธุรกรรมถอนเงินผ่านเครื่องเอทีเอ็มระหว่างไทยกับมาเลเซียเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

สารบัญ

สรุปสถิติที่สำคัญในปี 2550 2

สาส์นจากประธานคณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) 4

คณะกรรมการระบบการชำระเงิน (กรช.) 6

นโยบายด้านการชำระเงินในปี 2550 8

สาส์นจากประธานคณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) 10

คณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ (อชช.) 12

งานที่ อชช. ได้ดำเนินการในปี 2550 14

สารบัญ 16

1. พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศ 18

1.1 ด้านนโยบายการชำระเงิน 18

1.1.1 ร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 18

1.1.2 แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553 (Payment Systems Roadmap 2010) 18

1.1.3 โครงการตั๋วร่วม 19

1.1.4 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการชำระเงิน 20

1.1.5 ความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก (Executives' Meeting of East Asia-Pacific Central Banks) 20

1.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 21

1.2.1 โครงการเกี่ยวกับระบบบาทเนตที่ได้ดำเนินการในปี 2550 21

1.2.2 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค 22

1.2.3 การโอนย้ายระบบ SMART ไปยังระบบ ITMX 22

1.2.4 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบชำระดุลกลาง (Central Settlement System Enhancement) 23

1.2.5 แผนงานการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ ASEANPay 23

1.2.6 การดำเนินงานของคณะทำงานเพื่อการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับต่างประเทศ 24

1.2.7 มาตรการลดความเสี่ยงในการชำระดุลของระบบ Net Settlement 24

1.3 ด้านการกำกับดูแลระบบการชำระเงิน 25

1.3.1 การเข้ารับการประเมินมาตรฐานภายใต้โครงการ FSAP (Financial Sector Assessment Program) 25

1.3.2 การปรับบทบาทของ ธปท. ให้เป็นผู้กำกับดูแลระบบการชำระเงิน (Regulator) 26

1.3.3 การกำกับดูแลบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด 27

1.3.4 การกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ในรอบปี 2550 27

1.4 ทิศทางของบริการชำระเงินในอนาคต 28

2. พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินต่างประเทศ 32
2.1 ไต้หวัน 33
2.2 ฮ่องกง 34
2.3 สหราชอาณาจักร 35

3. ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน 37
3.1 พัฒนาการของระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงิน 37
3.1.1 สาขาของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ และไปรษณีย์ 37
3.1.2 เครื่องเอทีเอ็มและเครื่อง EFTPOS 38
3.1.3 บัตรเอทีเอ็ม บัตรเดบิต และบัตรเครดิต 39
3.1.4 ผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่ 41
3.2 ช่องทางและสื่อการชำระเงินที่สำคัญ 42
3.2.1 การใช้เงินสด 42
3.2.2 ระบบการโอนเงินมูลค่าสูง 46
3.2.3 ระบบการหักบัญชีเช็ค 49
3.2.4 ระบบการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า 52
3.2.5 บริการที่เคาน์เตอร์ธนาคาร 54
3.2.6 บัตรพลาสติก 56
3.2.7 ธนาคารทางอินเทอร์เน็ต 60
3.2.8 บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ 61
3.3 การโอนและชำระเงินผ่านระบบไปรษณีย์ 62
3.4 รายได้จากบริการด้านการชำระเงิน 63

4. อภิธานศัพท์และคำย่อ 65

5. บรรณานุกรม 67

6. ตารางสถิติ 68

7. หมายเหตุประกอบตาราง 87

1 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินในประเทศ

1.1 ด้านนโยบายการชำระเงิน

1.1.1 ร่างพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ซึ่งผ่านความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ในเดือนธันวาคม 2550 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2551 ได้กำหนดให้ ธปท. มีอำนาจหน้าที่ในการดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของระบบการชำระเงิน รวมถึงการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดตั้งหรือสนันสนุนการจัดตั้งระบบการชำระเงิน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้กำหนดองค์ประกอบและความรับผิดชอบของ กรช. ให้มีอำนาจหน้าที่ในการวางนโยบายเกี่ยวกับระบบการชำระเงินที่ ธปท. กำกับดูแลและระบบการหักบัญชีระหว่างสถาบันการเงิน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ ธปท. รายงานนโยบายระบบการชำระเงินเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีทราบ ปีละ 2 ครั้ง

1.1.2 แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553 (Payment Systems Roadmap 2010)

ธปท. ร่วมกับหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในระบบการชำระเงินทั้งผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ ได้แก่ กลุ่มธนาคารพาณิชย์ กลุ่มธุรกิจการค้า และกลุ่มนักวิชาการ ได้จัดทำและเผยแพร่ "แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553" หรือ "Payment Systems Roadmap 2010" ในเดือนกันยายน 2550 เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินนโยบายด้านระบบการชำระเงินของประเทศในช่วงระหว่างปี 2550-2553

แผนกลยุทธ์ดังกล่าวได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งหวังให้ระบบการชำระเงิน *"มีความร่วมมือระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ในการผลักดันให้มีการใช้ระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ด้วยบริการที่มีประสิทธิภาพ มั่นคงปลอดภัย และค่าธรรมเนียมที่เป็นธรรม โดยมีกฎหมายและการบังคับใช้ที่มีประสิทธิผล"* และได้กำหนดแผนงานภายใต้วิสัยทัศน์ดังกล่าวจำนวน 9 แผนงาน ดังนี้

(1) ส่งเสริมให้มีระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จูงใจผู้ใช้บริการ "ระดับผู้บริโภค"

(2) ส่งเสริมให้มีระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จูงใจผู้ใช้บริการ "ระดับผู้ประกอบการ"

กลับหน้าสารบัญ

(3) ศึกษาและทบทวนต้นทุนและค่าธรรมเนียมการให้บริการชำระเงิน
(4) กำหนดมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบต่างๆ ภายในประเทศและระหว่างประเทศ
(5) เพิ่มประสิทธิภาพด้านการกำกับดูแลระบบการชำระเงิน
(6) จัดการความเสี่ยงในระบบการโอนเงินมูลค่าสูง (ระบบบาทเนต)
(7) เตรียมความพร้อมเพื่อการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับต่างประเทศ
(8) เชื่อมโยงระบบการชำระเงินรายย่อยระหว่างประเทศในกลุ่ม ASEAN และบางประเทศในแถบเอเชีย
(9) พัฒนาระบบการชำระเงินที่สนับสนุนการทำการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในต้นปี 2551 ธปท. จะจัดตั้งคณะทำงานและคณะที่ปรึกษาอันประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ สมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารต่างชาติ สถาบันการเงินพิเศษของรัฐ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (NECTEC) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามแผนงานข้างต้น และคาดว่าการดำเนินการของคณะทำงานและคณะที่ปรึกษาแต่ละคณะจะสามารถสร้างผลงานที่เป็นรูปธรรมได้ภายในปี 2553

1.1.3 โครงการตั๋วร่วม

ธปท. ร่วมเป็นคณะทำงานพิจารณาแนวทางดำเนินงานระบบตั๋วร่วม ซึ่งมีสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ในการร่วมกันกำหนดนโยบายพัฒนาระบบตั๋วร่วม (Common Ticketing) เพื่อส่งเสริมและผลักดันการกำหนดมาตรฐานกลางและการใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) สำหรับเชื่อมต่อการเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เพื่อลดการใช้เงินสดและอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ สนข. อยู่ระหว่างการศึกษาเทคโนโลยีและมาตรฐานบัตร รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการ โดยจะเริ่มดำเนินโครงการนำร่องเพื่อทดลองใช้ระบบบัตรโดยสารร่วมระหว่างบริษัท ขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BTS) และบริษัท รถไฟฟ้ากรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BMCL) ต่อไป

1.1.4 แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการชำระเงิน

ในปี 2550 ธปท.ได้ดำเนินงานด้านส่งเสริมประสิทธิภาพการชำระเงิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการชำระเงินอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังนี้

(1) ศึกษาภาพรวม สภาวะการแข่งขัน และปัญหา/อุปสรรคของธนาคารพาณิชย์ในการให้บริการธุรกิจ Cash Management รวมทั้ง ดำเนินการร่วมกับสำนักงานภาคเพื่อสำรวจพฤติกรรมและปัญหา/อุปสรรคในการใช้สื่อการชำระเงินของผู้ประกอบการในส่วนภูมิภาคในธุรกิจกลุ่มโรงแรมและท่องเที่ยว และกลุ่มอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร ซึ่งเป็นภาคเศรษฐกิจสำคัญของภูมิภาคต่างๆ

(2) ศึกษาผลกระทบและปัญหา/อุปสรรคของบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างธนาคารสำหรับรายย่อย (Bulk Payment Credit) หลังการปรับค่าธรรมเนียมในปี 2549 พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข เพื่อผลักดันการใช้สื่อการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างธนาคารสำหรับรายย่อยทดแทนการใช้เช็คและเงินสด และส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบการชำระเงินโดยรวมของประเทศ

1.1.5 ความร่วมมือระหว่างธนาคารกลางในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก (Executives' Meeting of East Asia-Pacic Central Banks)

ในปีที่ผ่านมา ธปท. ได้เข้าร่วมประชุม EMEAP Working Group on Payment and Settlement Systems (WGPSS) 2 ครั้ง คือ 16th EMEAP Working Group Meeting on Payment and Settlement Systems ระหว่างวันที่ 17—18 เมษายน 2550 ที่ประเทศสิงคโปร์ และ 17th EMEAP Working Group Meeting on Payment and Settlement Systems ระหว่างวันที่ 18—19 ตุลาคม 2550 ที่กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้ ในการประชุมทั้ง 2 ครั้ง มีการหารือในประเด็นสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวกับระบบการชำระเงิน เช่น การกำกับดูแลระบบ S.W.I.F.T. การพัฒนาระบบการชำระเงินและระบบการชำระราคาตราสารหนี้ของประเทศสมาชิก ความจำเป็นในการจัดตั้ง Regional Settlement Intermediary (RSI) เพื่อลดความเสี่ยงในการชำระดุลไม่สำเร็จ (Settlement Risk) และเพิ่มประสิทธิภาพการทำธุรกรรม cross-border bond transactions การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน การดำเนินการเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินและภาวะวิกฤติ รวมทั้งผลกระทบจาก US Sub-prime Mortgage Crisis ต่อ Payment and Settlement Systems ทั้งนี้ ธปท. จะเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม WGPSS ครั้งที่ 18 ในเดือนมีนาคม 2551

1.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1.2.1 โครงการเกี่ยวกับระบบบาทเนตที่ได้ดำเนินการในปี 2550

(1) การจัดตั้งคณะที่ปรึกษาระบบบาทเนต เนื่องด้วยระบบบาทเนตเป็นระบบการชำระเงินที่มีความสำคัญยิ่งยวด (Systemically Important Payment System) ในเดือนเมษายน 2550 ธปท. จึงได้ขอความร่วมมือจากสมาคมธนาคารไทย สมาคมธนาคารต่างชาติ และสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ ส่งตัวแทนเข้าร่วมเป็นคณะที่ปรึกษาระบบบาทเนต (BAHTNET Advisory Group) เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงระบบบาทเนต ตลอดจนระเบียบ มาตรการและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการบาทเนต และระบบการเงินของประเทศ โดยคณะที่ปรึกษาระบบบาทเนตประกอบด้วยผู้แทนจากสถาบันการเงินจำนวน 11 สถาบัน และมีกำหนดระยะเวลาการประชุมร่วมกันอย่างน้อยทุก 4 เดือนหรือเมื่อมีความจำเป็น

(2) โครงการ BAHTNET Enhancement Phase II ได้ปรับปรุงระบบบาทเนตให้รองรับการรับซื้อตราสารหนี้ประเภทอัตราดอกเบี้ยลอยตัวในการทำธุรกรรมเงินสภาพคล่องระหว่างวัน (Intraday Liquidity Facilities: ILF) และ ตั้งแต่วันที่ 24 ตุลาคม 2550 ได้มีการเปลี่ยนการกำหนดปักษ์ที่ใช้อ้างอิงในระบบบาทเนตให้สอดคล้องกับการประชุมคณะกรรมการนโยบายการเงินของ ธปท. คือเริ่มจากวันพุธ ถึงวันอังคารของอีกสองสัปดาห์ นอกจากนั้น ได้ปรับปรุง Message Format สำหรับการโอนเงินเพื่อบุคคลที่สามให้รองรับข้อมูลตามมาตรฐานของ S.W.I.F.T. (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication)

(3) การปรับปรุงโปรแกรมการคิดค่าธรรมเนียมระบบบาทเนต ให้ครอบคลุมความต้องการใช้งานและบริการที่เปลี่ยนไป ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากระบบบาทเนตมีการเชื่อมโยงกับระบบงานอื่นภายนอก ธปท. อาทิ การเชื่อมโยงกับบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (Thailand Securities Depository: TSD) เพื่อการชำระราคาหลักทรัพย์ เป็นต้น นอกจากนี้ ธปท. ได้ตั้งคณะทำงานทบทวนและกำหนดค่าธรรมเนียมระบบบาทเนตในเดือนมีนาคม 2550 เพื่อทบทวนและกำหนดโครงสร้างค่าธรรมเนียมใหม่ และหารือกับคณะที่ปรึกษาระบบบาทเนต เพื่อร่วมกันกำหนดโครงสร้างค่าธรรมเนียมให้มีความเหมาะสมและเป็นธรรม โดย ธปท. จะหารือแนวทางและหลักการกับผู้ใช้บริการบาทเนตเป็นระยะต่อไป

1.2.2 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค

ธปท. ได้ประสานงานกับคณะทำงานปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค ในการพัฒนาระบบเรียกเก็บเงินตามเช็คด้วยภาพ (Imaged Cheque Clearing System: ICS) เพื่อทดแทนระบบการหักบัญชีเช็คอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Cheque Clearing System: ECS) ที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งอุปกรณ์และโปรแกรมที่ใช้งานอยู่ได้พ้นสมัย และส่งผลต่อการบำรุงรักษา

นอกจากนี้ ธปท. และคณะทำงานปรับปรุงประสิทธิภาพระบบการหักบัญชีเช็ค ยังได้ร่วมกันกำหนดมาตรฐานเช็คเพื่อรองรับระบบ ICS ดังนี้

(1) การปรับปรุงมาตรฐานเช็คให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและรองรับการนำระบบ ICS มาใช้ในอนาคต รวมทั้งอยู่ระหว่างพิจารณากำหนดการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างธนาคารผู้ส่งเรียกเก็บและธนาคารผู้จ่าย

(2) การศึกษามาตรฐานภาพเช็ค (Image Specification) ที่ใช้ในกระบวนการเรียกเก็บ เพื่อนำมากำหนดมาตรฐานภาพเช็คสำหรับระบบ ICS ต่อไป

ทั้งนี้ คาดว่าระบบ ICS จะพัฒนาเสร็จสิ้นและสามารถใช้งานในเขตกรุงเทพและปริมณฑลได้ภายในปี 2552 ก่อนที่จะขยายผลไปทั่วประเทศต่อไป

1.2.3 การโอนย้ายระบบ SMART ไปยังระบบ ITMX

ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2550 ธปท. ได้ยุติบทบาทการเป็นผู้ให้บริการระบบการโอนเงินรายย่อย (System for Managing Automated Retail Funds Transfer: SMART) โดยได้ยกเลิกระเบียบ ธปท. ว่าด้วยการหักบัญชีการโอนเงินรายย่อยระหว่างธนาคาร พ.ศ. 2543 รวมทั้งประกาศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้โอนย้ายให้บริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด เป็นผู้ดำเนินการระบบ ITMX Bulk Payment โดยเปิดให้บริการ Credit Next Day เป็นบริการแรก

อย่างไรก็ดี ระบบ ITMX Bulk Payment ในช่วงแรกยังขาดระบบงานรองรับการแก้ไขข้อมูลที่คลาดเคลื่อนในการหักบัญชี ดังนั้น เพื่อให้ระบบ ITMX Bulk Payment สามารถดำเนินงานได้อย่างราบรื่น ธปท. จึงรับเป็นผู้ดำเนินการแก้ไขข้อมูลที่คลาดเคลื่อนในการหักบัญชีสำหรับธุรกรรมของระบบ ITMX Bulk Payment เป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 จนกว่าบริษัทฯ จะพัฒนาระบบงานเพื่อรองรับการแก้ไขข้อมูลดังกล่าว ซึ่งคาดว่าจะพร้อมให้บริการประมาณไตรมาสแรกของปี 2551

กลับหน้าสารบัญ

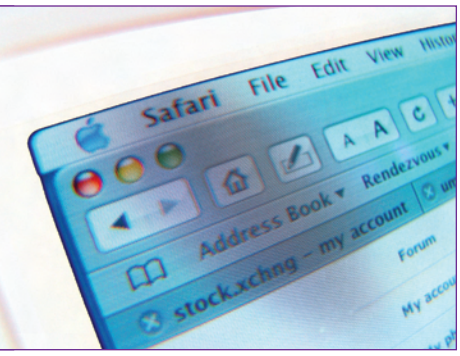

1.2.4 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพระบบชำระดุลกลาง (Central Settlement System Enhancement)

ธปท. ได้ดำเนินการปรับปรุงระบบชำระดุลกลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการชำระดุลการหักบัญชีพร้อมกันหลายฝ่าย (Multilateral Funds Transfer: MFT) กับธุรกรรมการชำระเงินของหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการบริหารเงินของสมาชิก โดยในปี 2550 ธปท. ได้ดำเนินการพัฒนาและทดสอบระบบ พร้อมทั้งจัดประชุมชี้แจงการปรับปรุงระบบชำระดุลกลาง ระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ใช้งาน และคาดว่าจะเริ่มใช้งานในเดือนพฤษภาคม 2551

1.2.5 แผนงานการเชื่อมโยงระบบการชำระเงินระหว่างประเทศ ASEANPay

ในช่วงปี 2550 ได้มีการประชุมคณะกรรมการ ASEANPay Steering Committee เมื่อวันที่ 10—11 กันยายน 2550 ณ เมือง Yogyakarta ประเทศอินโดนีเซีย เพื่อหารือประเด็นต่างๆ ดังนี้

(1) ร่างกรอบการดำเนินงาน ASEANPay ซึ่งครอบคลุมนโยบายกฎระเบียบและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง มาตรการป้องกันการฟอกเงิน โครงสร้างค่าธรรมเนียม รวมทั้งการบริหารความเสี่ยงของการโอนเงินและการชำระดุลระหว่างประเทศ โดยประเทศสิงคโปร์รับจะดำเนินการปรับแก้กรอบการดำเนินงาน ASEANPay ตามข้อเสนอแนะของแต่ละประเทศต่อไป นอกจากนี้ได้มีการพิจารณาความเห็นของ Network Operators ของประเทศสมาชิกในประเด็นเกี่ยวกับความลับของข้อมูล การขอผ่อนผันการระบุวัตถุประสงค์และรายละเอียดข้อมูลการโอนเงินเกี่ยวกับผู้โอนและผู้รับโอน การตรวจสอบรายการต้องสงสัย และการชำระดุลระหว่างประเทศและแนวทางส่งเสริมการใช้บริการ

(2) ในการประชุมร่วมกับ Network Operators ของประเทศสมาชิกผู้แทนของ Network Operators ได้นำเสนอหลักการเหตุผลของการประชุม Asian Payment Network Forum (APN) ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง Network Operators เพื่อเชื่อมโยงระบบเอทีเอ็มระหว่างประเทศ โดยกำหนด common standard and business operations framework ร่วมกัน รวมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันให้กับธนาคารสมาชิกภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งนี้ คาดว่าจะมีการให้บริการ 4 ประเภทหลัก ได้แก่ การถอนเงิน การสอบถามยอดคงเหลือ การโอนเงิน และ Debit Purchase

1.2.6 การดำเนินงานของคณะทำงานเพื่อการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับต่างประเทศ

ธปท. ได้ดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับต่างประเทศ (ทชบ.) เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2550 ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภายใน ธปท. และผู้แทนจากธนาคารพาณิชย์ไทย 4 แห่ง ได้แก่ ธ.กรุงเทพ ธ.กสิกรไทย ธ.กรุงไทย และ ธ.ไทยพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาประโยชน์และวิเคราะห์ผลกระทบด้านต่างๆ จากการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับต่างประเทศ อันนำไปสู่การกำหนดแนวทางการเชื่อมโยงที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ตลอดจนเตรียมความพร้อมของประเทศในการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับต่างประเทศในลักษณะ Payment versus Payment (PvP) เพื่อลดความเสี่ยงของการชำระราคาธุรกรรมการแลกเปลี่ยนเงินบาทกับสกุลเงินตราต่างประเทศ ในช่วงปี 2550 ที่ผ่านมา คณะทำงานฯ ได้ดำเนินการ ดังนี้

(1) พิจารณาแผนการดำเนินงาน และภาพรวมการทำงานของระบบของต่างประเทศที่ให้บริการชำระดุลแบบ PvP พร้อมประเด็นที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้นในการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับต่างประเทศ

(2) หารือร่วมกับผู้แทนจากองค์กรต่างประเทศที่ให้บริการชำระดุลแบบ PvP ในประเด็นผลกระทบทางกฎหมายและธุรกิจ รวมทั้งร่วมในการทำ Workshop เพื่อประเมินความพร้อมเบื้องต้นของประเทศไทยในการเข้าร่วมระบบ

(3) ธนาคารพาณิชย์ไทยที่ร่วมในคณะทำงานฯ อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้ง Project team เพื่อศึกษาผลกระทบการเชื่อมโยงกับระบบของต่างประเทศที่ให้บริการชำระดุลแบบ PvP ที่มีต่อระบบงานภายในของธนาคาร

1.2.7 มาตรการลดความเสี่ยงในการชำระดุลของระบบ Net Settlement

การทำธุรกรรมของสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการชำระเงินในรูปแบบต่างๆ มีผลทำให้ต้องมีการทำรายการชำระดุลระหว่างกันในลักษณะ Net Settlement ผ่านระบบบาทเนต ซึ่งอาจมีความเสี่ยงในการชำระดุลไม่สำเร็จ (Settlement Risk) สาเหตุเกิดจากการที่สมาชิกรายใดรายหนึ่งขาดสภาพคล่องชั่วคราว (Liquidity Risk) หรือเกิดการผิดนัดชำระหนี้ (Credit Risk) ทำให้การชำระดุลไม่สำเร็จตามเวลาที่กำหนดไว้ เป็นผลให้สถาบันผู้รับเงินไม่ได้รับชำระหนี้ และอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องเป็นวงกว้างต่อระบบสถาบันการเงิน (Systemic Risk)

เพื่อป้องกันความความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากกรณีดังกล่าว ธปท. จึงได้จัดทำมาตรการจัดการความเสี่ยงโดยให้สมาชิกระบบบาทเนตที่มีการชำระดุลแบบ Net Settlement ดำรงพันธบัตรเพื่อเป็นสภาพคล่องสุดท้ายสำหรับการชำระดุล (Securities Requirement for Settlement: SRS) กล่าวคือ กรณีที่สมาชิกได้บริหารเงินสำหรับการชำระดุลแล้ว แต่ยังมีเงินในบัญชีไม่เพียงพอต่อการชำระดุลรอบใดรอบหนึ่ง ธปท. จะรับซื้อพันธบัตร SRS ของสมาชิกที่มีปัญหาเพื่อนำเงินที่ได้ไปชำระดุล หากพันธบัตรที่ดำรงไว้มีมูลค่าไม่เพียงพอสำหรับการชำระดุล จะทำการคำนวณดุลใหม่ตามวิธีการที่กำหนดเพื่อให้การชำระดุลเสร็จสิ้นภายในวันเดียวกัน ทั้งนี้ คาดว่าจะเริ่มใช้มาตรการดังกล่าวได้ภายในปี 2551 โดย ธปท. ได้หารือรายละเอียดของมาตรการร่วมกับผู้ใช้บริการบาทเนต และคณะที่ปรึกษาระบบบาทเนตมาเป็นลำดับ

1.3 ด้านการกำกับดูแลระบบการชำระเงิน

1.3.1 การเข้ารับการประเมินมาตรฐานภายใต้โครงการ FSAP (Financial Sector Assessment Program)

ธปท. ได้นำระบบบาทเนตเข้ารับการประเมินภายใต้โครงการ Financial Sector Assessment Program (FSAP) ซึ่งเป็นโครงการที่ International Monetary Fund (IMF) และ World Bank ร่วมกันจัดทำขึ้น เพื่อประเมินการดำเนินการของแต่ละประเทศในภาคการเงินตามโครงการการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล (Reports on the Observance of Standards and Codes: ROSCs) โดยผู้เชี่ยวชาญจาก IMF ได้ดำเนินการประเมินมาตรฐานระบบบาทเนต ซึ่งเป็นระบบการชำระเงินที่สำคัญยิ่งยวด ในระหว่างวันที่ 17—31 มกราคม 2550 และระหว่างวันที่ 3—16 พฤษภาคม 2550

การประเมินระบบบาทเนตเป็นการประเมินตามมาตรฐานของ BIS Core Principles for Systemically Important Payment Systems (CPSIPS) ครอบคลุมการประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยง ด้านกฎหมาย การเงิน และการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพของระบบการชำระเงิน รวมทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบของธนาคารกลางในการนำ Core Principles มาใช้ (Central Bank Responsibilities in Applying the CPSIPS) โดยแบ่งระดับผลการประเมินเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ Observed ระดับ Broadly observed ระดับ Partly observed ระดับ Non-observed และระดับ Not applicable

ระบบบาทเนตได้รับผลการประเมินในระดับ Observed 7 ข้อ Broadly observed 2 ข้อ และ Not applicable 1 ข้อ โดยข้อที่ได้รับ Broadly observed ได้แก่ Core Principle I: Legal Framework และ Core Principle IV: Settlement Finality เนื่องจากผู้ประเมินมีความเห็นว่าประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่ระบุว่ายกเว้นการนำกฎ Zero Hour Rule มาบังคับใช้ไว้เป็นการเฉพาะ จึงมีโอกาสที่ธุรกรรมการโอนเงินที่ได้ดำเนินการไปแล้วอาจเป็นโมฆะได้ หากเกิดกรณีสมาชิกระบบบาทเนตถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์ ทั้งนี้ แม้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะได้ให้ความเห็นว่าคำสั่งศาลจะมีผลผูกพันตั้งแต่เวลาที่ศาลมีคำสั่งเป็นต้นไป โดยไม่ย้อนไป ณ ต้นวัน (0.00 น.) ของวันที่ศาลมีคำสั่งก็ตาม สำหรับการประเมินหน้าที่ความรับผิดชอบของธนาคารกลางนั้น ได้รับผลการประเมินในระดับ Observed ทั้ง 4 ข้อ

1.3.2 การปรับบทบาทของ ธปท. ให้เป็นผู้กำกับดูแลระบบการชำระเงิน (Regulator)

ธปท. ได้มีการปรับเพิ่มบทบาทให้เป็นผู้กำกับดูแลระบบการชำระเงิน (Regulator) จากเดิมที่เป็นผู้ให้บริการระบบการชำระเงิน (Operator) เป็นหลัก เพื่อให้พร้อมต่อการบังคับใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำกับดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ....

ในปี 2550 ธปท. ได้ดำเนินการเพื่อรองรับการทำหน้าที่กำกับดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สำคัญคือ

(1) ศึกษาการประเมินความเสี่ยง และกำหนดมาตรการป้องกันความเสี่ยงในระบบการชำระเงิน

(2) ปรับปรุงคู่มือการกำกับตรวจสอบและวิเคราะห์การประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องกิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (การประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์) ซึ่งจัดทำโดยสายกำกับสถาบันการเงิน ธปท. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคู่มือการกำกับดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ตาม พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการกำกับดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... ที่จะออกบังคับใช้ในปี 2551 ต่อไป

(3) จัดทำร่างประกาศและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้พร้อมต่อการออกบังคับใช้ พ.ร.ฎ.ฯ

1.3.3 การกำกับดูแลบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด

ธปท. และบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด ได้ร่วมลงนามใน "บันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการให้บริการระบบ ITMX (Interbank Transaction Management and Exchange) ระหว่าง ธปท. และบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด" เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2550 เพื่อให้ ธปท. สามารถกำกับดูแลระบบ ITMX ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในระหว่างที่ "ร่าง พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการกำกับดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ...." ยังไม่ได้ประกาศบังคับใช้

1.3.4 การกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ในรอบปี 2550

การกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) จำนวน 6 ราย ที่ได้รับอนุญาตตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง กิจการที่ต้องขออนุญาตตามข้อ 5 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (การประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์) ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2547 ในรอบปี 2550 สรุปได้ว่า ผู้ประกอบธุรกิจ e-Money ที่ได้รับอนุญาตตามประกาศกระทรวงการคลังสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจถูกต้องครบถ้วนเป็นส่วนใหญ่ มีเพียงหนึ่งรายเท่านั้นที่ปฏิบัติผิดเงื่อนไขที่กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจต้องฝากเงินที่ได้รับล่วงหน้าจากผู้บริโภคไว้เป็นเงินสดที่ธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งไม่ต่ำกว่ามูลค่ายอดคงค้างของเงินที่ได้รับล่วงหน้าจากผู้บริโภค ซึ่ง ธปท. ได้ดำเนินคดีสำหรับกรณีดังกล่าวและสั่งการให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้ ธปท. ได้ตรวจสอบกรณีที่ผู้บริโภคมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์โดยไม่ได้ขออนุญาต โดยได้ตรวจสอบ ติดตาม ดำเนินคดี และสั่งให้เลิกดำเนินงานเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณชน

1.4 ทิศทางของบริการชำระเงินในอนาคต

การใช้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มจะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนแนวโน้มดังกล่าวส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการผลักดันของกลุ่มผู้ให้บริการ ทั้งที่เป็นธนาคารพาณิชย์ และ Non-bank โดยมีการแข่งขันในการนำเสนอบริการใหม่ๆ ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการเฉพาะกลุ่มมากขึ้น ดังนี้

1. ผู้ใช้บริการกลุ่มผู้ประกอบการ มีความต้องการในการจ่ายเงินเดือนและโบนัสแก่พนักงาน ชำระค่าสินค้าและบริการ ชำระหนี้ จ่ายเงินปันผลแก่ผู้ลงทุน รวมถึงชำระภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นๆ แก่ภาครัฐ ธนาคารพาณิชย์ในฐานะผู้ให้บริการจึงได้เสนอบริการชำระเงินประเภทต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการดังกล่าว โดยมีบริการหลักๆ ดังนี้
   (1) บริการบาทเนต สำหรับบริการโอนเงินมูลค่าสูง
   (2) บริการเช็ค ครอบคลุมทั้งการขายใบเช็คและการเรียกเก็บเงินตามเช็ค
   (3) บริการการโอนเงินรายย่อยครั้งละหลายรายการ (Bulk Payment) เหมาะสำหรับการชำระเงินที่มีงวดการชำระเงินที่ชัดเจนและเป็นการชำระเงินครั้งละหลายรายการ เช่น การจ่ายเงินเดือนพนักงาน การชำระเงินค่าสินค้าและบริการ รวมถึงค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น
   (4) บริการการโอนเงินรายย่อยครั้งละรายการ (Single Payment) โดยลูกค้าสามารถเลือกโอนเงินผ่านช่องทางการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารได้หลายช่องทาง เช่น เครื่องเอทีเอ็ม อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์พื้นฐาน โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นต้น

ทั้งนี้ การชำระเงินด้วยเช็คในอนาคตจะถูกทดแทนด้วยบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น โดยเฉพาะบริการการโอนเงินรายย่อยครั้งละหลายรายการ (Bulk Payment) ที่สามารถตอบสนองความต้องการได้ใกล้เคียงเช็คเป็นอย่างมาก

ลูกค้ากลุ่มผู้ประกอบการ จะยังคงมีการใช้บริการชำระเงินกับธนาคารพาณิชย์เป็นหลักต่อไปในอนาคต เนื่องจากมีบริการหลากหลายประเภท และมีเครือข่ายครอบคลุมกว้างขวางทั้งสาขาและเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 4—5 ปีที่ผ่านมา ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้เริ่มให้บริการการบริหารเงินสด (Cash Management) แก่ลูกค้ากลุ่มผู้ประกอบการ บริการดังกล่าวครอบคลุมการให้บริการด้านการชำระเงินและเรียกเก็บเงินของลูกค้าอย่างครบวงจร (Total solution for payment and collection) ช่วยเพิ่มความสะดวกสบาย รวมถึงลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานของลูกค้าได้อย่างมาก ลูกค้าสามารถทำรายการผ่านช่องทางการให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารที่มีหลายช่องทาง เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เครื่องเอทีเอ็ม โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาที่ธนาคารพาณิชย์

ปัจจุบันลูกค้าส่วนใหญ่ที่ใช้บริการบริหารเงิน ยังจำกัดอยู่เฉพาะลูกค้าที่เป็นบริษัทขนาดใหญ่ เช่น บริษัทข้ามชาติ (Multinational Corporations: MNCs) และบริษัทไทยขนาดใหญ่ เนื่องจากลูกค้ากลุ่มนี้มีความเข้าใจและเห็นประโยชน์จากการใช้บริการดังกล่าว โดยบริษัทขนาดกลางเริ่มให้ความสนใจที่จะใช้บริการมากขึ้น สำหรับบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังมีการใช้บริการไม่มาก อย่างไรก็ดี ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้เริ่มให้ความสำคัญของตลาดลูกค้ากลุ่ม SMEs มากขึ้น เนื่องจากเป็นตลาดที่ใหญ่และยังมีผู้ให้บริการไม่มาก บริการบริหารเงินจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพด้านการชำระเงินและเรียกเก็บเงินของลูกค้า SMEs ได้อย่างมากในอนาคต

2. ผู้ใช้บริการกลุ่มผู้บริโภค มีความต้องการในการโอนเงินระหว่างกัน ชำระเงินค่าสินค้าและบริการ ชำระหนี้ และชำระค่าภาษีและค่าธรรมเนียมอื่นๆ แก่ภาครัฐ โดยผู้ให้บริการนอกจากธนาคารพาณิชย์แล้ว ยังมีผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) ที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในการให้บริการมากขึ้น และจะช่วยให้เกิดการแข่งขันเพื่อสร้างนวัตกรรมของการให้บริการชำระเงินรูปแบบใหม่ๆ มากขึ้นในอนาคต โดยจะมีบริการหลักๆ ดังนี้

- การชำระเงินด้วยบัตร (Card payments) ครอบคลุมบัตรเครดิต และบัตรเดบิต โดยเป็นที่คาดว่าการชำระเงินด้วยบัตรในช่วงเวลา 4—5 ปีข้างหน้า จะยังมีบทบาทสำคัญที่จะเข้ามาทดแทนการใช้เงินสดในการชำระเงินค่าสินค้าและบริการ โดยบัตรเดบิตน่าจะมีอัตราการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีฐานผู้ใช้บัตรกว้างกว่าบัตรเครดิต ที่มีข้อจำกัดเรื่องฐานเงินเดือนของผู้ที่สามารถที่จะขอใช้บัตรเครดิตได้

ในแง่ของเทคโนโลยีของบัตร จะมีนวัตกรรมใหม่ๆ ออกมาเพื่อดึงดูดความต้องการของผู้ใช้บัตรมากขึ้น ทั้งในด้านความปลอดภัยและความสะดวกสบาย โดยในปี 2551 ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งจะเริ่มออกบัตรที่สามารถใช้บริการได้ทั้งแบบสัมผัสและแบบไร้สัมผัส (Contactless cards) ได้ในบัตรเดียวกัน ซึ่งในส่วนของการใช้บัตรแบบไร้สัมผัสจะเหมาะกับการชำระเงินที่ต้องการความรวดเร็วในการทำรายการ และมีมูลค่าต่อรายการไม่สูง เช่น การจ่ายค่าโดยสารรถไฟฟ้า เป็นต้น

- บริการโอนเงินระหว่างบุคคล (Person-to-Person Payment Services) ที่จะมีความสะดวกสบาย และความรวดเร็วในการใช้บริการมากขึ้น ผู้ใช้บริการสามารถใช้บริการผ่านช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น เครื่องเอทีเอ็ม โทรศัพท์เคลื่อนที่ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์หลายแห่งได้เริ่มให้บริการโอนเงินระหว่างบุคคลแก่ลูกค้าที่ไม่มีบัญชีกับธนาคาร นอกจากการโอนเงินภายในประเทศแล้ว ยังจะมีการพัฒนาให้สามารถโอนเงินระหว่างประเทศได้อย่างสะดวก และมีค่าบริการที่ต่ำลงอีกด้วย

- บริการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ (Bill Payment Services) ปัจจุบันผู้บริโภคมีความจำเป็นในการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้มากขึ้น สังเกตได้จากจำนวนผู้ให้บริการที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคมีทางเลือกที่หลากหลายมากขึ้น ถึงแม้ว่า ปัจจุบันการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการชำระด้วยเงินสดผ่านสาขาของผู้ให้บริการรายต่างๆ เช่น สาขาธนาคารพาณิชย์ ร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้า ที่ทำการไปรษณีย์ เป็นต้น แต่ในอนาคตการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์จะมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะการชำระเงินผ่านเครื่องเอทีเอ็ม อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งนอกจากจะช่วยเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่ผู้ชำระเงิน แล้วยังช่วยลดภาระด้านการเดินทางแก่ผู้ชำระเงินอีกด้วย

- การชำระเงินด้วยเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) จะมีบทบาทที่สำคัญมากขึ้นโดยเฉพาะในการชำระเงินมูลค่าไม่สูง เนื่องจากผู้ใช้บริการจะได้รับความสะดวกในการพกพามากกว่าเงินสด อีกทั้งยังช่วยเพิ่มความรวดเร็วในการจ่ายเงินเนื่องจากไม่ต้องมีการนับและทอนเงิน อย่างไรก็ดี บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศยังเป็นแบบปิด (Closed loop e-Money) ที่จำกัดการใช้จ่ายได้เฉพาะร้านค้าในกลุ่มของผู้ออกเงินอิอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น ทั้งนี้ หากมีการขยายจำนวนร้านค้าในกลุ่มให้กว้างขึ้น หรือมีการให้บริการแบบเปิด (Open loop e-Money) ที่ให้ลูกค้าสามารถใช้เงินอิเล็กทรอนิกส์กับร้านค้าข้ามกลุ่มของผู้ออกเงินอิเล็กทรอนิกส์ได้ จะทำให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์เป็นที่นิยมมากกว่าในปัจจุบัน

เป็นที่คาดกันว่าการแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการชำระเงิน ในการพัฒนาบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบใหม่ๆ เพื่อเป็นทางเลือกทดแทนการใช้เช็คและเงินสดจะมีความเข้มข้นมากขึ้น รวมถึงการเน้นให้บริการผ่านช่องทางที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เนื่องจากสามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการได้กว้างขึ้น และมีต้นทุนที่ต่ำกว่าช่องทางที่เป็นสาขา โดยแนวโน้มดังกล่าวสอดคล้องกับพัฒนาการที่เกิดขึ้นทั่วโลก

2 พัฒนาการที่สำคัญของระบบการชำระเงินต่างประเทศ

Contactless Payment

การชำระเงินด้วยวิธี Contactless หรือไร้สัมผัส หมายถึงการชำระเงินโดยใช้บัตรเครดิต พวงกุญแจ บัตรสมาร์ทการ์ดหรือเครื่องมืออื่นซึ่งใช้ RFID (Radio Frequency Identication) หรือระบบการชี้เฉพาะด้วยคลื่นความถี่วิทยุ เพื่อทำให้การชำระเงินมีความปลอดภัย ชิพที่ฝังอยู่ในบัตรช่วยให้ผู้ใช้ทำธุรกรรมได้สะดวกขึ้นเพียงถือบัตรอยู่เหนือเครื่องอ่านที่จุดรับชำระเงิน การทำธุรกรรมชำระเงินด้วยวิธีนี้ ใช้เวลาน้อยกว่าการชำระเงินด้วยเงินสด บัตรเครดิตและบัตรเดบิตเกือบ 2 เท่า เพราะว่าผู้ซื้อไม่ต้องลงลายมือชื่อในกรณีที่ทำธุรกรรมมูลค่าต่ำ ซึ่งผู้บริโภคมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเงินมากกว่าเนื่องจากความสะดวกในการทำธุรกรรม

ตัวอย่างหนึ่งของบริการชำระเงินแบบไร้สัมผัส คือ MasterCard PayPass™ ซึ่งเป็นบัตรที่ใช้เทคโนโลยีดังกล่าว มีรูปแบบ (platform) ที่สามารถให้ความมั่นใจกับผู้ใช้ทั่วโลกว่าการทำธุรกรรมจะดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ทำให้ได้รับความนิยมในหลายประเทศ เช่น ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา เกาหลี ญี่ปุ่น แคนาดา ฟิลิปปินส์ ออสเตรเลีย ไทย มาเลเซีย อังกฤษ เป็นต้น ปัจจุบันมีบัตรประมาณ 10 ล้านใบทั่วโลก และร้านค้ากว่า 32,000 ร้านที่รับบัตร PayPass

กลับหน้าสารบัญ

2.1 ไต้หวัน

ด้วยรูปแบบเทคโนโลยีล้ำยุคของบัตร MasterCard PayPass™ ที่สะดวกและรวดเร็วกว่าบัตรพลาสติกทั่วไป ผู้บริโภคเพียงแต่สัมผัสบัตร MasterCard หรือเครื่องมือชำระเงินอื่นๆ ที่ใช้กับ MasterCard PayPass™ ที่มี contactless chip กับเครื่องอ่าน ก็สามารถชำระเงินได้ และสำหรับการชำระเงินที่น้อยกว่า 25 ดอลลาร์ สรอ. ผู้ใช้บัตรไม่ต้องลงลายมือชื่อ ซึ่งช่วยทำให้ธุรกรรมเสร็จสมบูรณ์ในเวลารวดเร็ว ดังนั้น MasterCard PayPass™ จึงเป็นวิธีการชำระเงินที่เป็นที่นิยมสำหรับธุรกรรมที่ต้องการความรวดเร็ว เช่น ร้านอาหาร ฟาสต์ฟู้ด ร้านกาแฟ ซุปเปอร์มาร์เก็ต โรงภาพยนตร์ สถานีบริการน้ำมัน ร้านค้าสะดวกซื้อและที่จอดรถ

นอกจากนี้ ในไต้หวัน ยังมีระบบ Mobile Payment System ซึ่งได้มีการพัฒนาระบบการชำระเงินทางไกลผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ เรียกว่า "emome" เป็นวิธีการชำระเงินที่เป็น real time เป็นการพัฒนาระบบการชำระเงินโดยใช้ contactless chip card ซึ่งเป็นพัฒนาการใหม่ในไต้หวัน มีการใช้ในเครือข่ายระยะใกล้ ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้ผู้บริโภค

สำหรับการชำระเงินค่าโดยสารด้วยอิเล็กทรอนิกส์ ไต้หวันมี TaiwanMoney Card เป็นบัตร Paypass บัตรแรกของโลกที่เป็นแบบ Paypass Chip Combi Card ซึ่งเป็นการรวมการชำระเงินแบบ contact และ contactless สำหรับการชำระเงินค่าโดยสารด้วยอิเล็กทรอนิกส์และการชำระเงินมูลค่าไม่สูง ในภาคเอกชนและการค้าปลีก บัตรนี้ช่วยอำนวยความสะดวกสำหรับผู้โดยสารเปรียบเสมือน e-ticket สำหรับการขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ ประชาชนสามารถใช้บัตรชำระค่าโดยสารในการเดินทางทั้งรถโดยสารประจำทาง เรือข้ามฟาก รถไฟ และการชำระค่าจอดรถในที่สาธารณะ การที่มีคุณลักษณะรวมของทั้ง contact และ contactless ทำให้ผู้ถือบัตรสามารถเติมเงินได้อย่างสะดวก

การออกบัตรดังกล่าวของธนาคารพาณิชย์ โดยการรวมการให้บริการระหว่างอุตสาหกรรม ทำให้ TaiwanMoney Card สามารถให้บริการเป็นได้ทั้งบัตรเครดิต กระเป๋าเงินอิเล็กทรอนิกส์ และการใช้บัตรเอทีเอ็ม สามารถพัฒนาการให้บริการการชำระเงิน สำหรับการบริโภคในแต่ละวันและจัดเตรียมบริการที่สะดวกเมื่อมีบัตรใด

บัตรหนึ่งมีเงินไม่พอสำหรับการชำระเงิน บัตรเครดิตอีกใบหนึ่งจะถูกตัดเงินเพื่อชำระค่าธุรกรรมดังกล่าว และจะมีการเรียกเก็บเงินผ่านใบเรียกเก็บเงินของบัตรเครดิตนั้น

2.2 ฮ่องกง

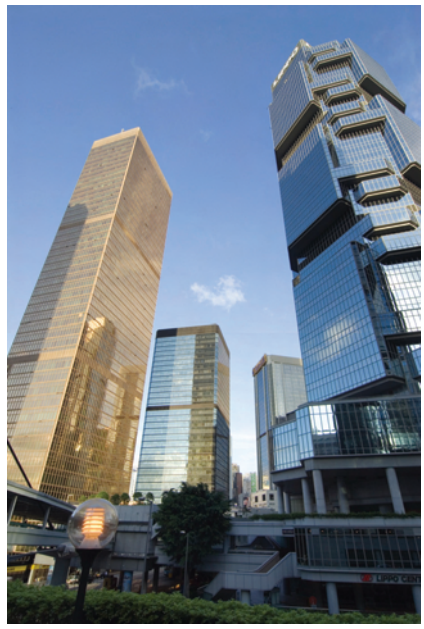

Octopus card หรือบัตร Octopus เป็นบัตรอัจฉริยะ (Smart card) ที่ผู้ใช้สามารถสะสมเงินได้ มีลักษณะเป็นบัตรแบบ contactless หรือไม่ต้องใช้การสัมผัสเวลาชำระเงิน ผู้ใช้สามารถใช้บัตรชำระเงินโดยผ่านการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ระบบของ Octopus card เริ่มใช้ในฮ่องกงตั้งแต่ปี 1997 โดยเริ่มจากใช้สำหรับการเก็บค่าโดยสารระบบขนส่งมวลชนในเมือง และได้ขยายการใช้สำหรับระบบการขนส่งสาธารณะทั้งหมดในฮ่องกง และต่อมาได้มีการใช้บัตรสำหรับการชำระเงินแพร่หลายยิ่งขึ้นในร้านสะดวกซื้อ ซุปเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด และเครื่องจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม (vending machine)

บัตร Octopus เป็นที่นิยมมาก มีการใช้บัตรมากกว่า 14 ล้านใบซึ่งเป็นจำนวน 2 เท่าของจำนวนประชากรของฮ่องกง คนฮ่องกงร้อยละ 95 ที่มีอายุระหว่าง 16—65 ปี ใช้บัตร Octopus และมีธุรกรรมมากกว่า 10 ล้านธุรกรรมต่อวัน คิดเป็นมูลค่ารวมถึง 29 พันล้านเหรียญฮ่องกง หรือประมาณ 3.7 พันล้านดอลลาร์ สรอ. ต่อปี

ลักษณะของ Octopus card

- On-Loan cards เป็นบัตรที่ใช้ลักษณะวันต่อวัน เริ่มต้นโดยการชำระเงินสำหรับระบบขนส่งมวลชน เป็นบัตรที่ไม่มีข้อมูลของผู้ใช้ ข้อมูลบัญชีธนาคารหรือรายละเอียดของบัตรเครดิตอยู่ในบัตรดังกล่าว

- Sold cards มีลักษณะเป็นบัตรที่ระลึกในเทศกาลต่างๆ เช่น เทศกาลตรุษจีน บัตรมีลักษณะเป็นแบบไม่มี stored value และไม่สามารถ refund เงินคืนได้ แต่สามารถใช้ในลักษณะเป็นบัตรทั่วไปได้

- บัตร Octopus แบบมีวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง เช่น Airport Express Tourist Octopus ซึ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวในฮ่องกง ผู้ซื้อต้องแสดงหนังสือเดินทางก่อนการซื้อบัตร และสามารถใช้บัตรชำระค่าเดินทางในฮ่องกง ซึ่งรวมการเดินทางระหว่างสนามบินกับตัวเมืองโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายด้วย

กลับหน้าสารบัญ

แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการใช้บัตรจะเริ่มต้นจากการชำระค่าโดยสาร แต่ต่อมาได้มีการใช้ชำระค่าสินค้าและบริการที่หลากหลาย เช่น ร้านสะดวกซื้อ ร้านกาแฟ ร้านถ่ายรูป ค่าจอดรถแบบใช้มิเตอร์ นอกจากนี้ยังใช้เป็นบัตร access control สำหรับการเข้า—ออกอาคารและโรงเรียน

การชำระเงิน

ผู้ใช้บัตรสามารถชำระเงินได้แม้ว่าบัตรอยู่ในกระเป๋า โดยมีระยะห่างจากเครื่องอ่านบัตรเพียง 2—3 เซนติเมตร เครื่องก็สามารถอ่านข้อมูลได้ การชำระเงินส่วนมากจะมีส่วนลดสำหรับผู้ใช้บัตร Octopus เช่น ส่วนลดร้อยละ 10 สำหรับค่าโดยสารรถประจำทาง และส่วนลดที่มากขึ้นสำหรับค่าโดยสารไปกลับ บัตรสามารถสะสมมูลค่าได้ถึง 1,000 ดอลลาร์ฮ่องกง โดย On-loan card มีค่า initial deposit 50 ดอลลาร์ฮ่องกง ส่วน Sold card ไม่มีค่า initial deposit

รูปแบบของบัตรมีออกใช้ในรูปของพวงกุญแจ นาฬิกาข้อมือ นาฬิกาพก ซองโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยสามารถใช้บัตรได้อย่างสะดวก เพียงแค่ให้ผ่านเครื่องอ่านบัตร ในรูปแบบนาฬิกาหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ สามารถสะสมเงินได้ถึง 1,000 ดอลลาร์ฮ่องกง ขณะนี้การใช้บัตร Octopus นอกฮ่องกง สามารถใช้ได้ในบางเมืองของประเทศจีน

2.3 สหราชอาณาจักร

ในสหราชอาณาจักร บัตร PayPass เป็นที่นิยม ผู้ซื้อสินค้าที่มีราคาไม่เกิน 10 ปอนด์ ไม่ต้องลงลายมือชื่อทำให้การชำระเงินใช้เวลาน้อยกว่า 1 วินาทีเป็นการช่วยลดภาระและเวลาในการเสียบบัตรในเครื่องอ่านบัตร การกดรหัส PIN หรือ การหาเศษสตางค์ทอนเงิน สำหรับในด้านความปลอดภัย บัตร PayPass ใช้เทคโนโลยีเดียวกับ Chip and PIN card ทำให้ผู้ถือบัตรมั่นใจได้ว่าการใช้บัตร PayPass มีความปลอดภัยสูงแม้ว่าจะไม่ต้องลงลายมือชื่อก็ตาม

ในส่วนของผู้บริโภคและผู้ค้าปลีก ในยุโรป อเมริกาและเอเชียต่างยอมรับในความสะดวกสบาย และความปลอดภัยในการใช้บัตร PayPass ชำระเงิน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือความรวดเร็ว เป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองการดำรงชีวิตประจำวันที่การชำระเงินส่วนมากเป็นการชำระเงินมูลค่าต่ำ เช่น ซื้อหนังสือพิมพ์ อาหารเช้าจากร้านฟาสต์ฟู้ด

บัตรชมภาพยนตร์ ทางเลือกใช้บัตรแบบ "Tap and Go" เป็นทางเลือกที่ช่วยทำให้การชำระเงินง่ายขึ้น การใช้บัตรอย่างเป็นทางการใน London เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2550 และจะขยายออกไปนอกเขต London ในปี 2551 โดยคาดว่า จะมีการออกบัตรประมาณ 5 ล้านใบ สำหรับใช้กับร้านค้า 1 แสนร้าน ภายในปี 2551

ระบบของ Paypass นั้นง่ายต่อการใช้งาน สำหรับผู้ที่มีบัตรเครดิตหรือบัตรเดบิตอยู่แล้ว สามารถใช้เทคโนโลยี contactless เพิ่มในบัตรได้หรือจะเปลี่ยนบัตรใหม่เลยก็ได้ เป็นวิธีที่เพิ่มความสะดวกและกระตุ้นให้ผู้บริโภคใช้บัตรในการชำระเงิน

ปี 2550 ในสหราชอาณาจักร มีการใช้จ่ายผ่านบัตร PayPass มากกว่า 20,000 ล้านธุรกรรมต่อปี โดยมีธุรกรรมที่ต่ำกว่า 10 ปอนด์ประมาณ 200,000 ล้านปอนด์ต่อปี ทั้งนี้การใช้บัตรดังกล่าวเหมาะสมกับธุรกรรมการชำระเงินที่มีมูลค่าต่ำ ด้วยประสิทธิภาพความปลอดภัยอยู่ในระดับสูงและมีความสะดวกรวดเร็ว

นอกจากนี้ ในปี 2550 การใช้บัตรพลาสติกชำระเงินเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา โดยมีมูลค่าการใช้บัตรทั้งหมดกว่า 321,000 ล้านปอนด์ และบัตรเดบิตมีอัตราการเติบโตสูงสุด ทั้งนี้เพราะผู้บริโภคนิยมที่จะใช้จ่ายผ่านบัตร ด้วยความสะดวกและจากการที่มีจำนวนผู้ให้บริการเพิ่มขึ้นด้วย จึงคาดได้ว่าภายในปี 2559 จะมีการขยายตัวของการใช้บัตร ร้อยละ 89

ผู้บริโภคนิยมใช้ contactless โดยร้อยละ 60 ของกลุ่มผู้บริโภคที่อายุน้อยกว่า 25 ปี และประมาณครึ่งหนึ่งของกลุ่มผู้บริโภคที่อายุระหว่าง 25—34 ปี นิยมใช้บัตรเดบิตและเครดิตมากกว่าใช้เงินสด และพอใจในเทคโนโลยี contactless ที่มากับบัตรเดบิตและบัตรเครดิตที่สะดวกมากขึ้น เพราะแค่เพียงมองหาสัญลักษณ์ของ PayPass และแตะบัตรที่เครื่องอ่าน การชำระเงินก็สมบูรณ์

กลับหน้าสารบัญ

3 ข้อมูลและสถิติในระบบการชำระเงิน

3.1 พัฒนาการของระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงิน

3.1.1 สาขาของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ และไปรษณีย์

ภาพที่ 1 : จำนวนสาขาของธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ และไปรษณีย์

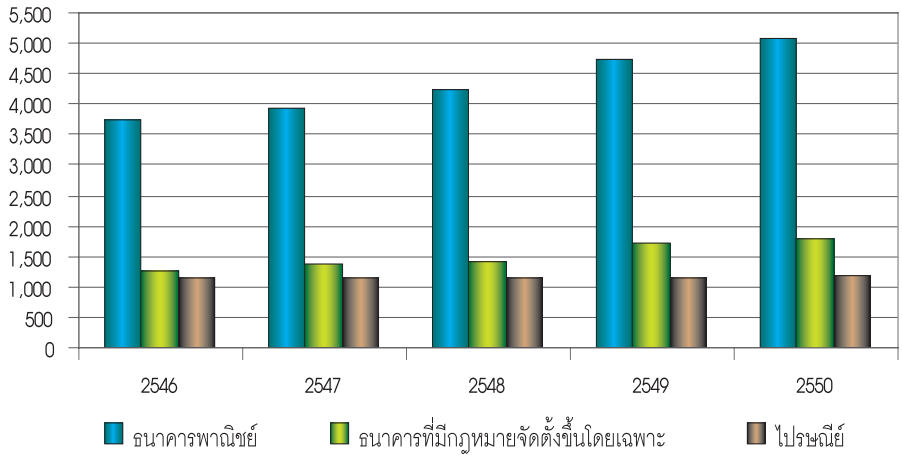

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี 2550 ธนาคารพาณิชย์ มีจำนวนสาขาเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.8 และธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะมีจำนวนสาขาเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 ขณะที่ไปรษณีย์มีสาขาเพิ่มขึ้น 18 สาขา คิดเป็นร้อยละ 1.6 จากปี 2549

- ธนาคารพาณิชย์ มีจำนวนสาขาทั้งสิ้น 5,086 สาขา เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ซึ่งมี 4,718 สาขา โดยเป็นสาขาของธนาคารพาณิชย์ไทย 5,070 สาขา และสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ 16 สาขา
- ธนาคารที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นโดยเฉพาะ มีจำนวนสาขาทั้งสิ้น 1,799 สาขา เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ซึ่งมี 1,714 สาขา โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) มีสาขามากที่สุด 931 สาขา เนื่องจากมีการยกระดับหน่วยบริการทั่วประเทศให้เป็นสาขาย่อย รองลงมาคือ ธนาคารออมสิน 598 สาขา และธนาคารอาคารสงเคราะห์ 135 สาขา

กลับหน้าสารบัญ

ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่เปิดสาขาเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก และขยายเวลาการให้บริการในวันเสาร์ รวมทั้งเปิดสาขาย่อยในห้างสรรพสินค้า ซุปเปอร์มาร์เก็ต อาคารสำนักงาน มหาวิทยาลัย และสถานีบริการน้ำมัน เพื่อขยายฐานลูกค้าออกไปสู่ต่างจังหวัดและกลุ่มลูกค้าอื่นๆ ที่นอกเหนือจากกลุ่มธุรกิจการค้า เช่น กลุ่มนักศึกษา เป็นต้น

- บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีจำนวนสาขาทั้งสิ้น 1,176 สาขา เพิ่มขึ้น 18 สาขาในปี 2550

3.1.2 เครื่องเอทีเอ็ม และเครื่อง EFTPOS

ภาพที่ 2 : จำนวนเครื่องเอทีเอ็ม และจำนวนเครื่อง EFTPOS

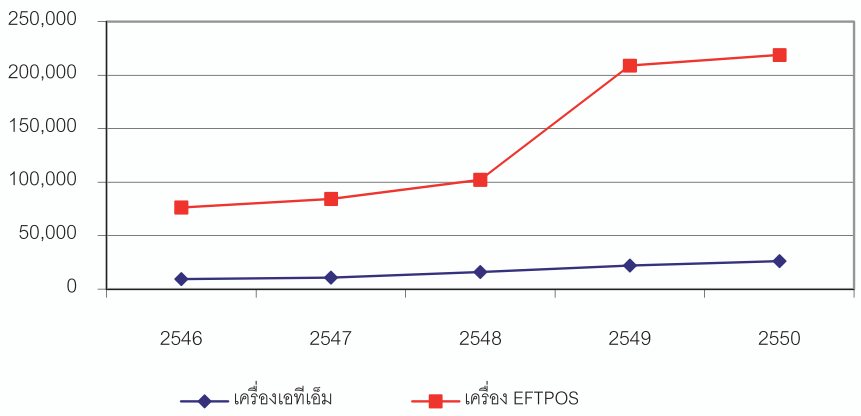

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ได้ให้ความสำคัญกับการติดตั้งเครื่องเอทีเอ็มเพิ่มขึ้นมากเพราะสามารถใช้เป็นช่องทางสำหรับการโอนเงินและการชำระค่าสินค้าและบริการ ทั้งนี้ธนาคารหลายแห่งได้เพิ่มเครื่องอ่านบาร์โค้ดที่ตู้เอทีเอ็ม เพื่อให้การชำระค่าสินค้าและบริการทำได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัดค่าใช้จ่ายและง่ายขึ้นสำหรับลูกค้า

- เครื่องเอทีเอ็ม มีจำนวนทั้งสิ้น 25,943 เครื่อง เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ซึ่งมี 21,988 เครื่อง โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 18 สัดส่วนจำนวนบัตรเดบิตและบัตรเอทีเอ็มต่อจำนวนตู้เอทีเอ็ม เท่ากับ 1,851 บัตรต่อตู้ ในปี 2550 ลดลงจาก 2,091 บัตรต่อตู้ในปี 2549

กลับหน้าสารบัญ

- เครื่อง EFTPOS มีจำนวนทั้งสิ้น 218,829 เครื่อง เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ซึ่งมี 208,942 เครื่อง โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 สัดส่วนจำนวนบัตรเดบิตและบัตรเครดิตต่อจำนวนเครื่อง EFTPOS เท่ากับ 161 บัตรต่อเครื่อง เพิ่มขึ้นจาก 119 บัตรต่อเครื่องในปี 2549

ความนิยมในการใช้บัตรเครดิตและบัตรเดบิตในการชำระค่าสินค้าและบริการแทนเงินสดเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการขยายธุรกิจด้านการรับชำระบัตรของธนาคารพาณิชย์ (Acquiring Bank) และการส่งเสริมตลาดบัตรเครดิตและบัตรเดบิต ทั้งจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันที่มิใช่สถาบันการเงิน (Non-bank)

3.1.3 บัตรเอทีเอ็ม บัตรเดบิต และบัตรเครดิต

- บัตรเอทีเอ็ม มีจำนวนทั้งสิ้น 22.6 ล้านใบ ลดลงร้อยละ 26.6 จากปี 2549 ซึ่งมี 30.8 ล้านใบ
- บัตรเดบิต มีจำนวนทั้งสิ้น 23.3 ล้านใบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.9 จากปี 2549 ซึ่งมี 14.0 ล้านใบ

ในปี 2550 จำนวนบัตรเดบิตมีสัดส่วนสูงที่สุดในจำนวนบัตรพลาสติกเท่ากับร้อยละ 40 เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาที่มีสัดส่วนร้อยละ 25 ขณะที่บัตรเอทีเอ็มมีสัดส่วนรองลงมาคือร้อยละ 39 ลดลงจากปีที่ผ่านมาที่มีสัดส่วนสูงสุดที่ร้อยละ 55 สำหรับบัตรเครดิตมีสัดส่วนร้อยละ 21 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีที่ผ่านมาที่มีสัดส่วนร้อยละ 20

ธนาคารพาณิชย์ได้ออกบัตรเดบิตทดแทนการออกบัตรเอทีเอ็ม พร้อมทั้งจัดรายการส่งเสริมการขาย และขยายจุดรับบัตร เพื่อจูงใจให้ลูกค้าใช้บัตรเดบิตเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ ณ จุดขายมากขึ้น ทำให้บัตรเอทีเอ็มมีสัดส่วนลดลงจากปีที่ผ่านมา

ภาพที่ 3 : จำนวนบัตรเครดิต บัตรเอทีเอ็ม และบัตรเดบิต

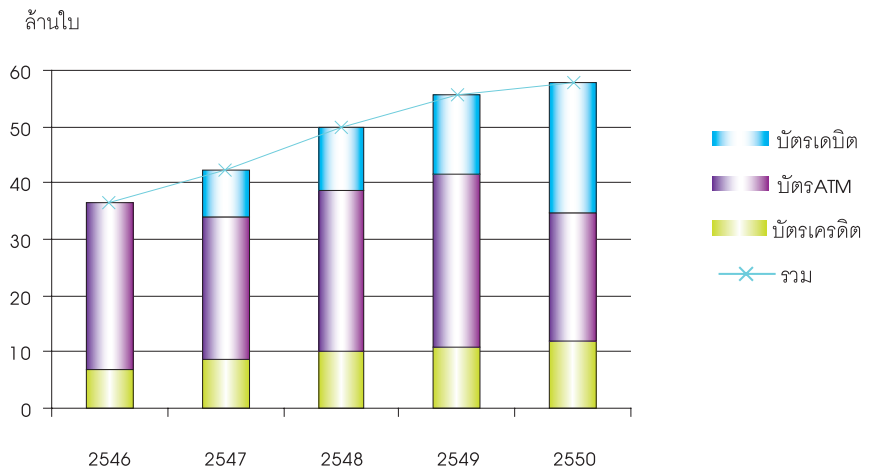

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

- บัตรเครดิต มีจำนวนทั้งสิ้น 12.0 ล้านใบเพิ่มขึ้นร้อยละ10.1 จากปี 2549 ซึ่งมี 10.9 ล้านใบ โดยแยกเป็นบัตรที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ 6.04 ล้านใบ และบัตรที่ออกโดยผู้ประกอบธุรกิจที่มิใช่สถาบันการเงิน[4] 5.96 ล้านใบ โดยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 50.3 และ 49.7 ตามลำดับ

ภาพที่ 4 : สัดส่วนบัตรเครดิตที่ออกโดยสถาบันการเงินและบัตรเครดิต

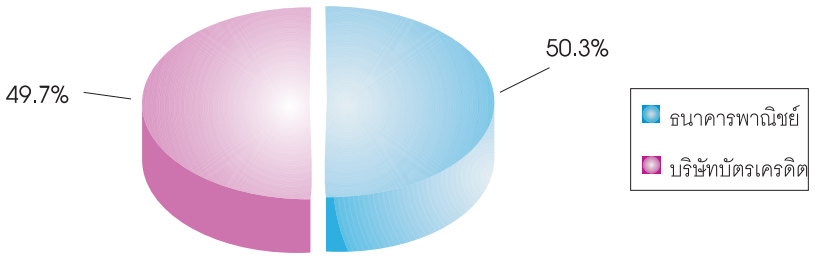

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

[4] บัตรเครดิตของผู้ประกอบการที่มิใช่สถาบันการเงินได้แก่ บ.บัตรกรุงไทย บ.บัตรกรุงศรีอยุธยา บ.เจเนอรัล คาร์ด เซอร์วิสเซส บ.เซทเทเลม (ประเทศไทย) บ.ไดเนอร์ส คลับ (ประเทศไทย) บ.เทสโก้ คาร์ด เซอร์วิสเซส บ.อเมริกัน เอ็กซ์เพรส (ไทย) บ.อิออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) บ.เอไอจีคาร์ด (ประเทศไทย) และ บ.แคปปิตอลโอเค

กลับหน้าสารบัญ

3.1.4 ผู้ใช้บริการโทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่

ภาพที่ 5 : จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์พื้นฐานและโทรศัพท์เคลื่อนที่

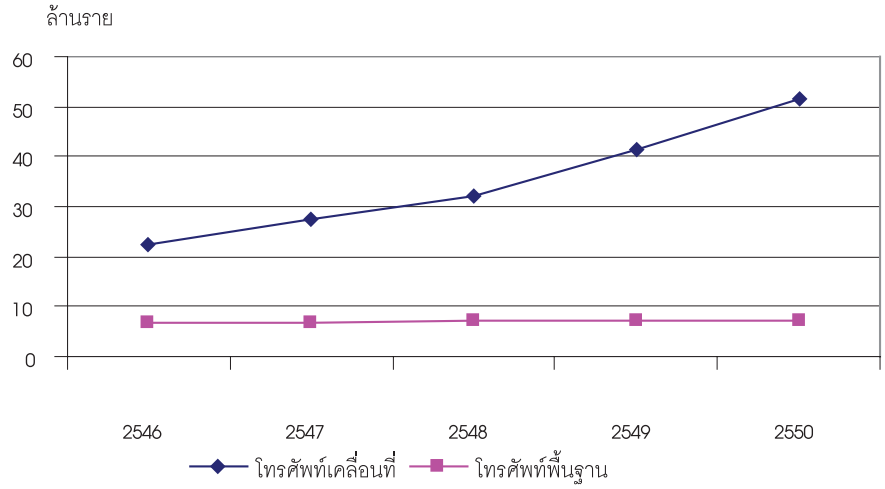

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

โทรศัพท์พื้นฐาน ยังคงมีผู้ให้บริการ 3 ราย คือ บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ให้บริการในเขตกรุงเทพฯ และภูมิภาค บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ให้บริการเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ และ บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) ให้บริการเฉพาะในเขตต่างจังหวัด ในปี 2550 มีการใช้โทรศัพท์พื้นฐาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.1 ของประชากรทั้งประเทศ โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 7.02 ล้านเลขหมาย ลดลงร้อยละ 0.3 จาก 7.04 ล้านเลขหมายในปีที่ผ่านมา

โทรศัพท์เคลื่อนที่ มีผู้ให้บริการจำนวน 5 ราย คือ บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท โทเทิ่ล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) บริษัทไทยโมบาย จำกัด บริษัท ฮัทชิสัน ซีเอที ไวร์เลส มัลติมีเดีย จำกัด และบริษัท ทรูมูฟ จำกัด ในปี 2550 มีจำนวนผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ 51.6 ล้านราย เพิ่มขึ้น 10.3 ล้านราย อัตราการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 24.9 ต่ำกว่าปีที่ผ่านมาที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.1 โดยผู้ใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนใหญ่เป็นผู้ใช้ในระบบ prepaid มีจำนวนทั้งสิ้น 46.0 ล้านราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.1 ของจำนวนผู้ใช้บริการทั้งหมด ในขณะที่ผู้ใช้บริการในระบบ postpaid มีจำนวนเพียง 5.6 ล้านราย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.9 ของจำนวนผู้ใช้บริการ

3.2 ช่องทางและสื่อการชำระเงินที่สำคัญ

3.2.1 การใช้เงินสด

ปริมาณเงินสดหมุนเวียนต่อจำนวนประชากรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) โดยปริมาณเงินสดหมุนเวียนต่อจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจาก 10,394 บาท ในปี 2549 เป็น 11,427 บาท ในปี 2550 ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ต่อจำนวนประชากร เพิ่มขึ้นจาก 124,630 บาท เป็น 134,604 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 : ปริมาณเงินสดและผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)

	2545	2546	2547	2548	2549	2550
ปริมาณเงินสดหมุนเวียนต่อจำนวนประชากร (บาท)	7,891	8,545	9,638	10,106	10,394	11,427
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ราคาปีปัจจุบันต่อจำนวนประชากร (บาท)	86,794	93,808	104,720	113,675	124,630	134,604

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 6 : ปริมาณเงินสดเปรียบเทียบกับ GDP, Narrow Money และ Broad Money

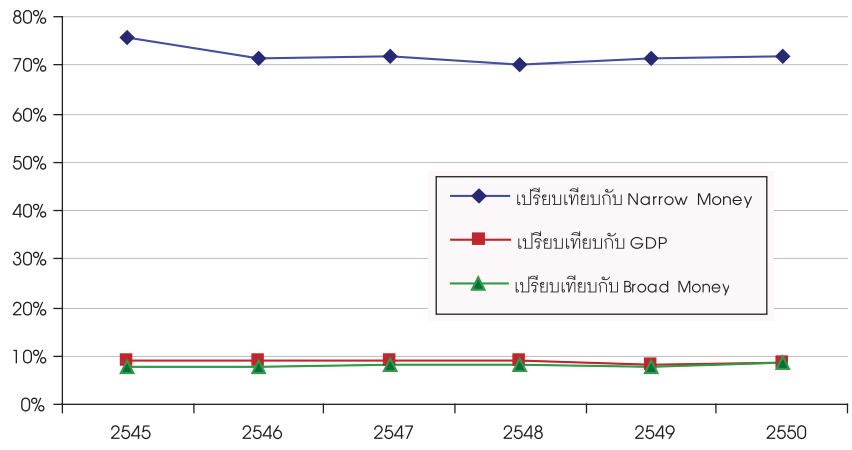

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

กลับหน้าสารบัญ

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของปริมาณเงินสดเทียบกับ GDP ปริมาณเงินความหมายแคบ (Narrow Money[5]) และปริมาณเงินความหมายกว้าง (Broad Money[6]) (ภาพที่ 6) พบว่าสัดส่วนดังกล่าว มีอัตราค่อนข้างคงที่ โดยสัดส่วนเงินสดเทียบกับ GDP อยู่ที่ระดับร้อยละ 9 มาตั้งแต่ปี 2545 และเริ่มปรับตัวลดลงเล็กน้อยมาอยู่ที่ระดับประมาณร้อยละ 8 ในปี 2549 และปี 2550

โดยเมื่อพิจารณาองค์ประกอบของเงินสดทั้งหมด จะเห็นได้ว่าปริมาณเงินสดในมือของประชาชน[7] ปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2550 ปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 10.3 จากปี 2549 (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 7 : องค์ประกอบของเงินสดในมือ

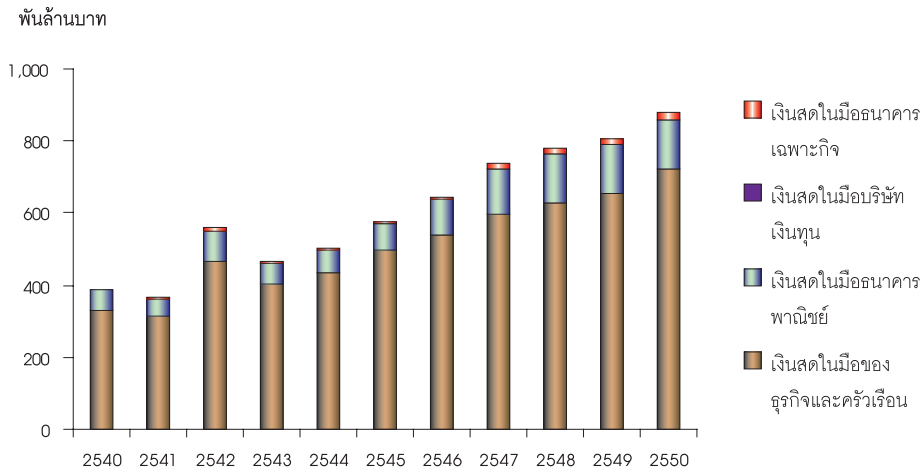

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

[5] ปริมาณเงินความหมายแคบ (Narrow Money) หมายถึง ปริมาณเงินสดที่หมุนเวียนในมือของประชาชนรวมกับเงินรับฝากกระแสรายวันที่ธนาคารพาณิชย์และที่ธนาคารเฉพาะกิจ

[6] ปริมาณเงินความหมายกว้าง (Broad Money) หมายถึง ปริมาณเงินสดที่หมุนเวียนในมือของประชาชน เงินรับฝากทุกประเภทที่ธนาคารพาณิชย์และที่ธนาคารเฉพาะกิจ และตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุน

[7] ปริมาณเงินสดที่หมุนเวียนในมือของประชาชน หมายถึง ปริมาณเงินสดในมือของธุรกิจและครัวเรือน

นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาแนวโน้มการใช้เงินสดจากสัดส่วนของปริมาณเงินสดเทียบกับปริมาณเงินความหมายแคบ ซึ่งแสดงถึงแนวโน้มของปริมาณการใช้เงินสดเทียบกับการใช้สื่อการชำระเงินอื่นผ่านทางบัญชีเงินฝากกระแสรายวันของธนาคารพาณิชย์ (ภาพที่ 8) จะพบว่าสัดส่วนดังกล่าวค่อนข้างคงที่อยู่ที่ระดับร้อยละ 70—72 มาตั้งแต่ปี 2546

ภาพที่ 8 : องค์ประกอบของปริมาณเงินความหมายแคบ (Narrow Money)

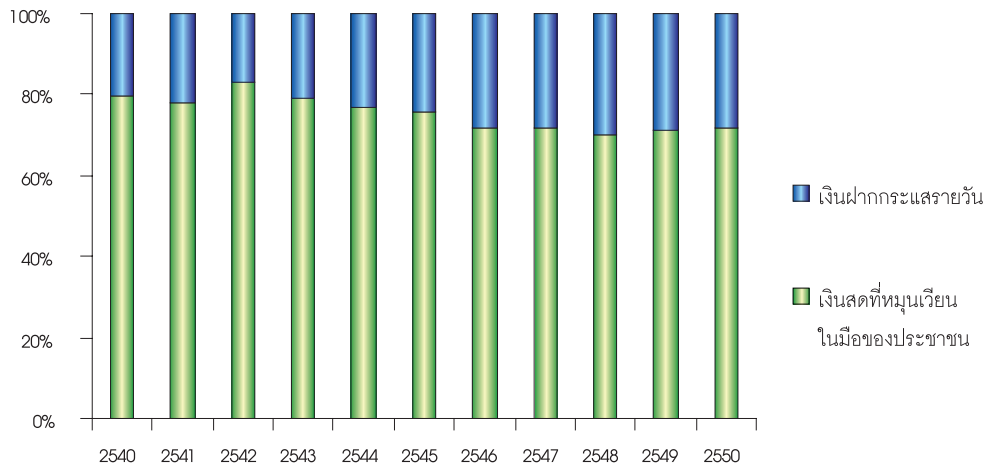

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ระบบการชำระเงินและสื่อการชำระเงินไทยที่มีปริมาณรายการและมูลค่าสูงที่สำคัญประกอบด้วย ระบบการโอนเงินมูลค่าสูงหรือระบบบาทเนต (BAHTNET) และระบบการโอนเงินสำหรับรายย่อย ได้แก่ ระบบการหักบัญชีเช็ค การโอนเงินรายย่อยระหว่างธนาคาร (SMART[8]) การโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าของธนาคารพาณิชย์ (Pre-authorized Direct Credit/Direct Debit) บัตรพลาสติก ได้แก่ บัตรเอทีเอ็ม บัตรเดบิต และบัตรเครดิต และธนาคารทางอินเทอร์เน็ต

[8] ธปท. ได้ยุติการให้บริการระบบ SMART ตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2550 โดยบริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด ได้เริ่มเปิดให้บริการบริการดังกล่าวแทนภายใต้ชื่อระบบ Bulk Payment Credit — Next Day

ภาพที่ 9 : เปรียบเทียบสัดส่วนปริมาณรายการการใช้สื่อการชำระเงินต่าง ๆ

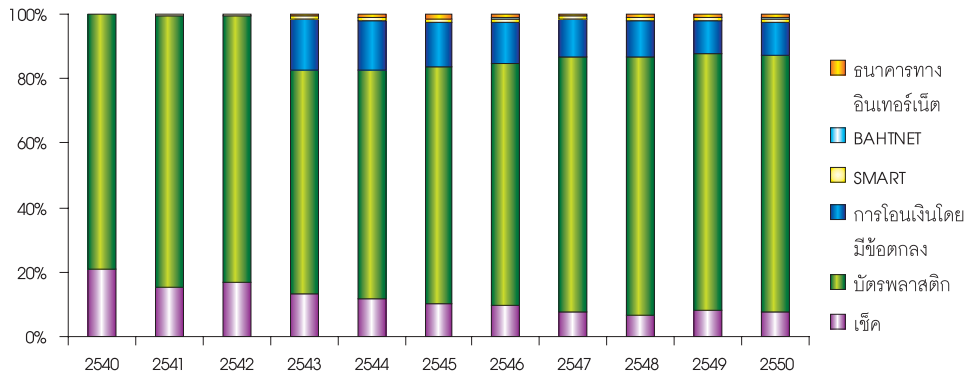

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การทำธุรกรรมด้านการชำระเงินผ่านระบบและสื่อการชำระเงินทุกประเภทมีปริมาณและมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยเมื่อพิจารณาด้านปริมาณ (ภาพที่ 9) บัตรพลาสติกยังเป็นสื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 79.8 ของทั้งหมด รองลงมาคือการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า และการใช้เช็ค คิดเป็นร้อยละ 10.5 และ 7.4 ตามลำดับ ทั้งนี้การใช้บัตรพลาสติกดังกล่าวเป็นการถอนเงินสด/เงินสดล่วงหน้าในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 67.7 ของปริมาณการใช้บัตรพลาสติกทั้งหมด

ภาพที่ 10 : เปรียบเทียบสัดส่วนมูลค่าการใช้สื่อการชำระเงินต่าง ๆ

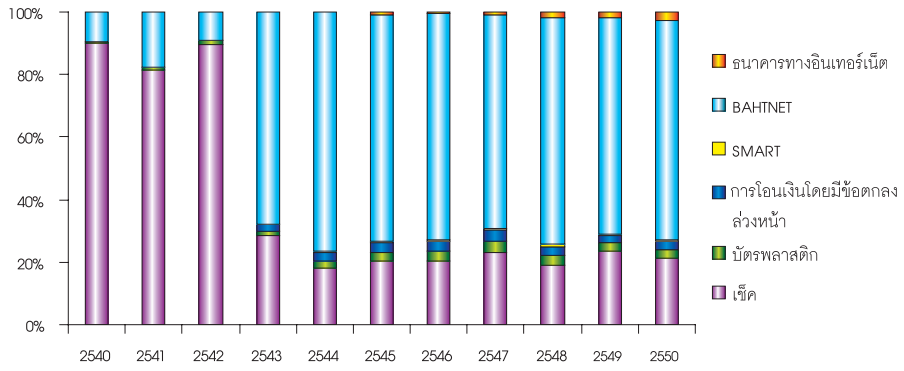

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

เมื่อพิจารณาในด้านมูลค่า (ภาพที่ 10) การโอนเงินผ่านระบบบาทเนตยังคงมีสัดส่วนสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.3 ของมูลค่าทั้งหมด รองลงมาคือการใช้เช็คคิดเป็นร้อยละ 21.4 ทั้งนี้ มูลค่าการใช้สื่อการชำระเงินเกือบทุกประเภทมีอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ยกเว้นการโอนเงินรายย่อยผ่านระบบ SMART ซึ่งมีมูลค่าลดลงร้อยละ 1.1 จากปี 2549

3.2.2 ระบบการโอนเงินมูลค่าสูง

การโอนเงินผ่านระบบบาทเนต (BAHTNET: Bank of Thailand Automated High-Value Transfer NETwork) มีธุรกรรมหลักของการโอนเงินแยกตามประเภทธุรกิจได้แก่ การโอนเงินระหว่างสถาบัน การซื้อขายเงินตราต่างประเทศ การกู้ยืมเงินระหว่างสถาบัน การโอนเงินภายในสถาบันเดียวกัน การซื้อขายหลักทรัพย์ ธุรกรรมเพื่อตราสารหนี้ภาครัฐ และธุรกรรมอื่นๆ

ในปี 2550 ธุรกรรมที่มีมูลค่าการโอนเงินผ่านระบบสูงที่สุดคือธุรกรรมการโอนเงิน (Funds Transfer) คิดเป็นร้อยละ 29.7 ของการโอนเงินผ่านระบบบาทเนตทั้งหมด รองลงมาคือ ธุรกรรมการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (FX) คิดเป็นร้อยละ 27.9 ถัดลงมาคือธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ (Securities/Equity) ร้อยละ 20.8 ธุรกรรมการโอนเงินภายในสถาบันเดียวกัน (Internal Funds Transfer) ร้อยละ 13.6 และธุรกรรมการ

กู้ยืมเงินระหว่างสถาบัน (Interbank Loan) ร้อยละ 8 และธุรกรรมอื่นๆ ร้อยละ 0.02 (ภาพที่ 11)

ภาพที่ 11 : มูลค่าการโอนเงินผ่านบาทเนตแยกตามประเภทธุรกิจ ปี 2550

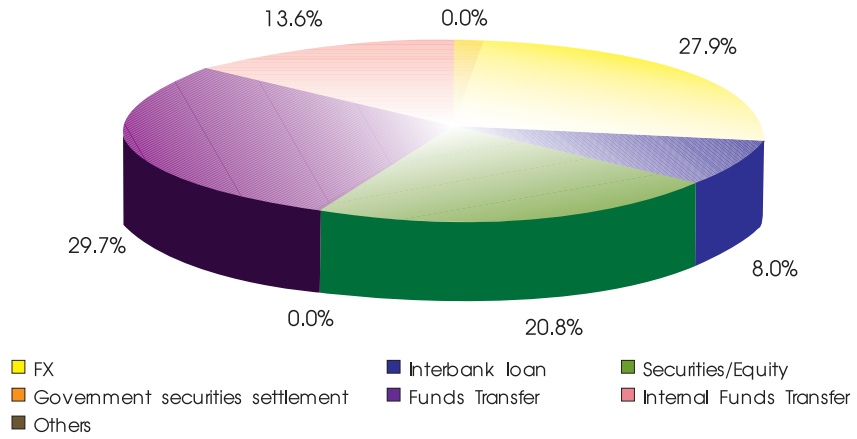

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับธุรกรรมการโอนเงินผ่านระบบบาทเนตในปี 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,765,566 รายการ เพิ่มขึ้นจาก 1,721,301 รายการในปี 2549 คิดเป็นร้อยละ 2.6 ในขณะที่มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 182.4 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 143.3 ล้านล้านบาทในปีก่อน ร้อยละ 27.3

ในส่วนของการโอนเงินจำแนกรายละเอียด ดังนี้

1) การโอนเงินระหว่างสถาบัน มีจำนวนทั้งสิ้น 151,038 รายการ คิดเป็นมูลค่ารวม 96.4 ล้านล้านบาท ปริมาณและมูลค่าการโอนเงินระหว่างสถาบันเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 7.4 และ 37.9 ตามลำดับ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการดำเนินมาตรการการดำรงเงินสำรองเงินนำเข้าระยะสั้นและปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศประกอบกับค่าเงินบาทแข็งค่าขึ้นเมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. ส่งผลให้ธุรกรรมการโอนเงินตราต่างประเทศระหว่างสถาบันมีปริมาณและ

มูลค่าการโอนเงินสูงขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 10.28 และร้อยละ 36.43 ตามลำดับ

ด้านการชำระดุลการหักบัญชีระหว่างสถาบัน มีจำนวน 2,496 รายการ เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 0.7 ขณะที่มูลค่าการชำระดุลฯ มีมูลค่า 7.0 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 10.6

2) การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม มีจำนวนทั้งสิ้น 1,614,528 รายการ เมื่อเทียบกับปีก่อนมีปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 ในขณะที่มูลค่ารวมทั้งสิ้น 86.0 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 20.7 โดยปริมาณและมูลค่าการโอนเงินเพื่อบุคคลที่สามเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของการออกตราสารหนี้ใหม่ที่เพิ่มขึ้นในตลาดแรกตราสารหนี้ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 102.99 จากระยะเดียวกันปีก่อน และการเพิ่มขึ้นในตลาดรองตราสารหนี้ที่เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 146.23 ซึ่งส่งผลให้ธุรกรรมการซื้อขายตราสารหนี้ภาครัฐ ขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่าจากปีก่อนเท่ากับร้อยละ 115.21 และร้อยละ 354.12 ตามลำดับ แม้ว่าการดำเนินมาตรการการดำรงเงินสำรองเงินนำเข้าระยะสั้นและปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับบัญชีเงินบาทของบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ จะส่งผลให้ธุรกรรมของผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศลดลง ในขณะที่ ธุรกรรมการโอนเงินของเงินตราต่างประเทศของผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศมีปริมาณและมูลค่าการโอนเงินสูงขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 192.5 และร้อยละ 178.5

ภาพที่ 12 : ปริมาณรายการต่าง ๆ ของการโอนเงินผ่านระบบบาทเนต

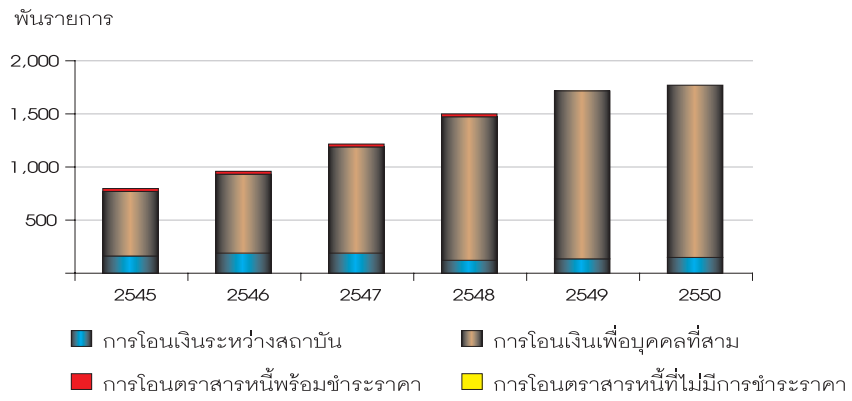

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

กลับหน้าสารบัญ

ภาพที่ 13 : มูลค่ารายการต่างๆ ของการโอนเงินผ่านระบบบาทเนต

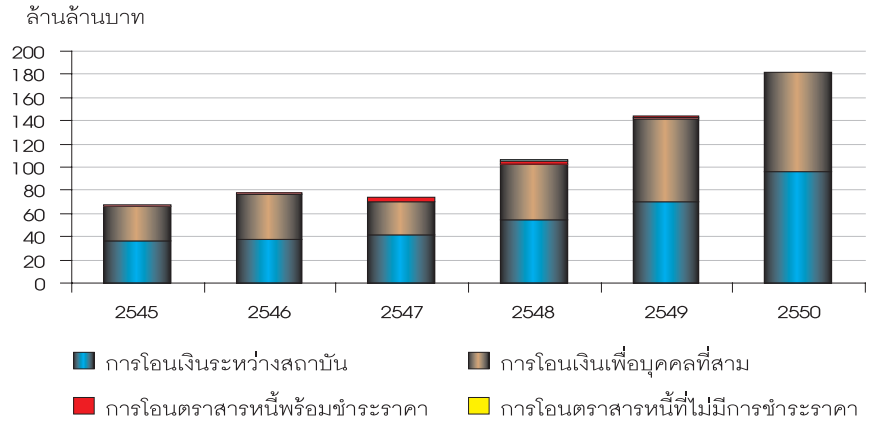

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

3.2.3 ระบบการหักบัญชีเช็ค

ระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร

ระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคาร ประกอบด้วย ระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (Electronic Cheque Clearing System: ECS) ระบบการหักบัญชีเช็คของสำนักหักบัญชีในต่างจังหวัด (Provincial Cheque Clearing System) และระบบการหักบัญชีเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี (Bill for Collection: B/C)

ในปี 2550 มีปริมาณการใช้เช็คเฉลี่ยต่อวันประมาณ 329,517 ฉบับ โดยมูลค่าเฉลี่ยประมาณ 132.8 พันล้านบาทต่อวัน ปริมาณการใช้เช็คระหว่างธนาคารเฉลี่ยต่อจำนวนประชากรทั้งหมดลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า คือ 1.28 ฉบับต่อคนต่อปี และปริมาณเช็คระหว่างธนาคารลดลงจาก 84.1 ล้านฉบับในปี 2549 เป็น 80.7 ล้านฉบับในปี 2550 (ภาพที่ 14)

ภาพที่ 14 : ปริมาณรายการเช็คระหว่างธนาคาร

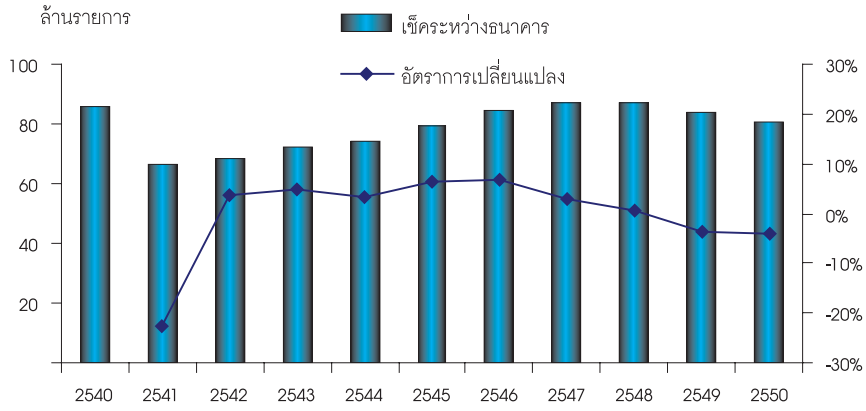

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 15 : มูลค่าเช็คระหว่างธนาคาร

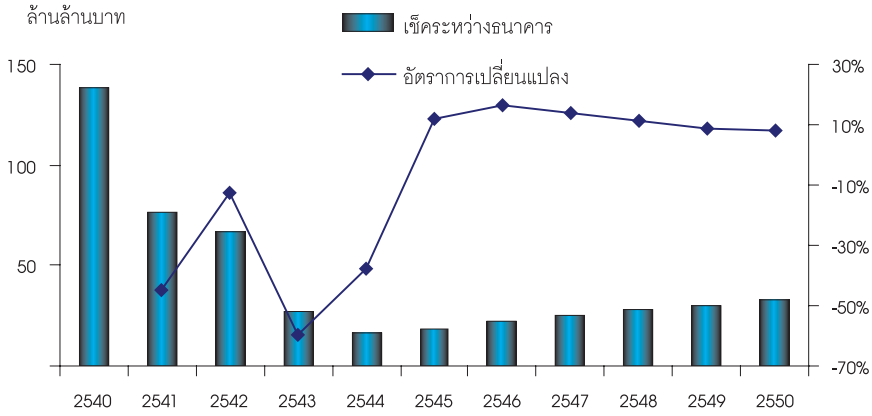

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

มูลค่าเช็คระหว่างธนาคารเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง จากร้อยละ 8.6 ในปี 2549 เหลือร้อยละ 8.0 ในปี 2550 (ภาพที่ 15) โดยมีมูลค่ารวม 32,537 พันล้านบาท

กลับหน้าสารบัญ

ภาพที่ 16 : ปริมาณรายการเช็คระหว่างธนาคารประเภทต่าง ๆ

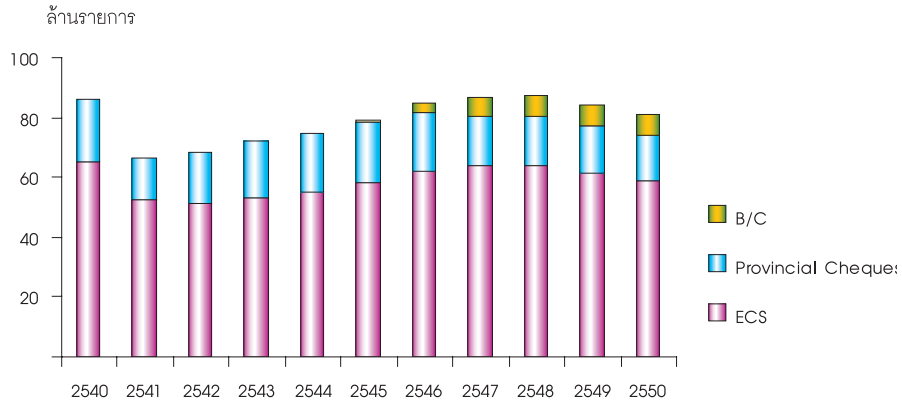

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเช็คในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลในปี 2550 ยังอยู่ในอัตราใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา คือ ร้อยละ 73.1 และ 90.7 ตามลำดับ ส่วนเช็คของสำนักหักบัญชีในต่างจังหวัดมีสัดส่วนของปริมาณและมูลค่า รองลงมาเท่ากับร้อยละ 18.7 และ 8.2 สำหรับเช็คข้ามเขตสำนักหักบัญชียังคงมีสัดส่วนของปริมาณและมูลค่าเทียบกับเช็คทั้งหมดเพียงร้อยละ 8.2 และ 1.1 ตามลำดับ

ระบบการหักบัญชีเช็คภายในธนาคารเดียวกัน

ธปท. เริ่มเก็บข้อมูลเช็คภายในธนาคารเดียวกันจากธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินพิเศษของรัฐบางสถาบันตั้งแต่ปี 2549 ข้อมูลดังกล่าวหมายรวมถึง ปริมาณและมูลค่าของเช็คเรียกเก็บภายในธนาคารเดียวกันในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เช็คเรียกเก็บในเขตต่างจังหวัด เช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี

สำหรับปี 2550 เช็คเรียกเก็บภายในธนาคารเดียวกัน มี 49.5 ล้านฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 38.0 ของปริมาณเช็คทั้งหมด มูลค่าเช็คเรียกเก็บภายในธนาคารเดียวกันในปี 2550 เท่ากับ 23,099.4 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 41.5 ของมูลค่าเช็คทั้งหมด

ปริมาณการใช้เช็คทั้งหมด (รวมทั้งเช็คระหว่างธนาคารและเช็คภายในธนาคารเดียวกัน) เฉลี่ยต่อจำนวนประชากรทั้งหมด เท่ากับ 2.07 ฉบับต่อคนต่อปี

3.2.4 ระบบการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า

ระบบการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าเป็นระบบการโอนเงินสำหรับรายย่อยประเภทที่มีข้อตกลงล่วงหน้าไว้กับธนาคาร โดยมีงวดการชำระเงินที่แน่นอนและ/หรือมีปริมาณรายการจำนวนมาก ประกอบด้วย การโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าภายในธนาคารเดียวกันของธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ได้แก่ การทำรายการประเภทนำเงินเข้าบัญชี (Direct Credit) เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง เงินปันผล คืนภาษี และการทำรายการประเภทหักบัญชีอัตโนมัติ (Direct Debit) เช่น การชำระค่าสาธารณูปโภค ค่าเบี้ยประกัน ชำระค่าบัตรเครดิต ฯลฯ และการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าระหว่างธนาคาร หรือระบบ SMART ซึ่งดำเนินการโดย ธปท และให้บริการเฉพาะรายการประเภทนำเงินเข้าบัญชี (Direct Credit)

ภาพที่ 17 : ปริมาณรายการและมูลค่าของการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า

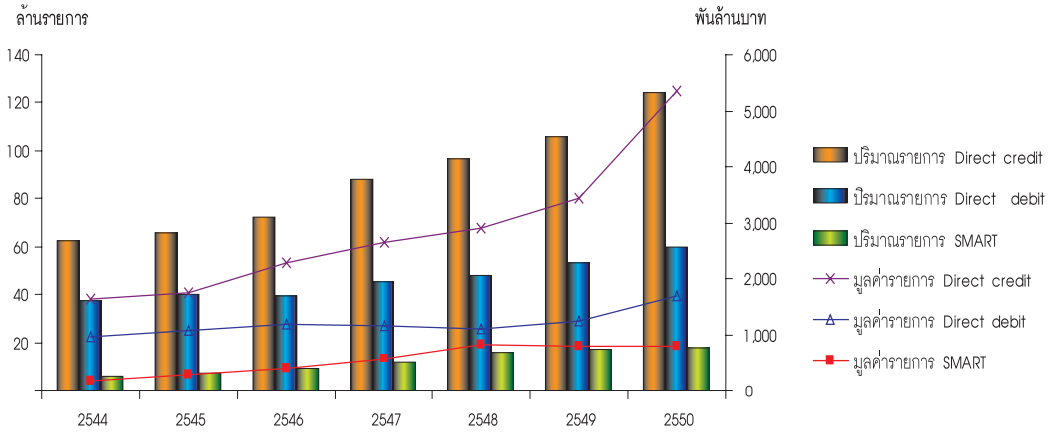

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี 2550 การโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้า มีมูลค่ารวมทั้งสิ้นประมาณ 7.8 ล้านล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 43.2 จากปีที่ผ่านมา และมีจำนวนรายการรวม 201.8 ล้านรายการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.6 โดยรายการประเภทนำเงินเข้าบัญชี

กลับหน้าสารบัญ

(Direct Credit) มีสัดส่วนสูงสุด ทั้งปริมาณและมูลค่า คิดเป็นร้อยละ 61.6 และ 68.2 ตามลำดับ รองลงมาคือรายการประเภทหักบัญชีอัตโนมัติ (Direct Debit) มีสัดส่วนปริมาณรายการร้อยละ 29.7 และสัดส่วนมูลค่าร้อยละ 21.7 ส่วนระบบ SMART มีสัดส่วนปริมาณรายการร้อยละ 8.7 และสัดส่วนมูลค่าร้อยละ 10.1

ภาพที่ 18 : สัดส่วนมูลค่าการโอนเงินผ่านระบบ SMART

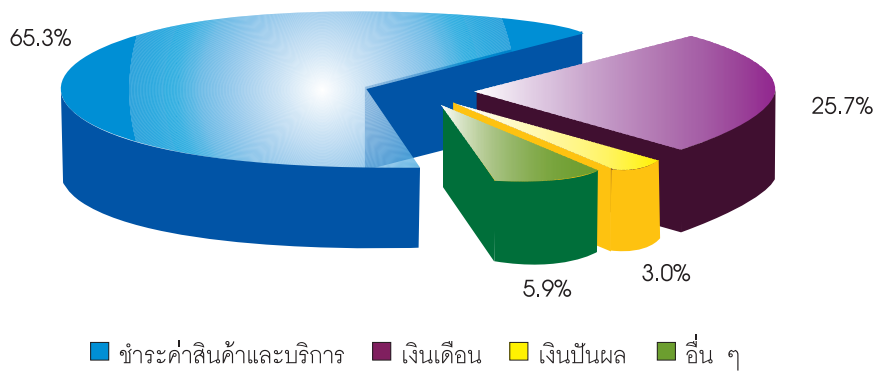

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การโอนเงินรายย่อยระหว่างธนาคารผ่านระบบ SMART ในปีนี้มีปริมาณรวม 17.6 ล้านรายการ เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้วร้อยละ 2.9 และมูลค่ารวม 792.9 พันล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 1.1 โดยเมื่อพิจารณาด้านปริมาณ การจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง จะมีสัดส่วนรายการสูงที่สุดร้อยละ 45.9 รองลงมา คือ การชำระค่าสินค้าและบริการ ร้อยละ 38.6 แต่หากพิจารณาด้านมูลค่าแล้ว การโอนเงินเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ จะมีสัดส่วนสูงที่สุดถึงร้อยละ 65.3 รองลงมาคือ การจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง ร้อยละ 25.7 อื่นๆ ร้อยละ 5.9 และเงินปันผลร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

สำหรับการโอนเงินในระบบ Direct Credit มีปริมาณและมูลค่ารวม 124.2 ล้านรายการ และ 5,350.7 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.5 และ 55.7 ตามลำดับ การโอนเงินส่วนใหญ่เป็นการโอนเพื่อจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง โดยมีสัดส่วนสูงที่สุดทั้งมูลค่าและปริมาณรายการถึงร้อยละ 47.2 และร้อยละ 80.4 ตามลำดับ

ส่วนการโอนเงินในระบบ Direct Debit มีปริมาณและมูลค่ารวม 60.0 ล้านรายการและ 1,698.6 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.6 และ 37.2 ตามลำดับ เกือบทั้งหมดเป็นการโอนเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการ โดยมีสัดส่วนทางด้านมูลค่าและปริมาณรายการถึงร้อยละ 91.2 และ 96.4 ตามลำดับ

3.2.5 บริการที่เคาน์เตอร์ธนาคาร

การชำระค่าใช้จ่ายตามใบเรียกเก็บเงิน (Bill Payment)

ในปี 2550 การชำระค่าใช้จ่ายตามใบแจ้งหนี้ผ่านเคาน์เตอร์ธนาคาร เพื่อจ่ายค่าสาธารณูปโภคและค่าสินค้าและบริการ ยังได้รับความนิยมสูงกว่าการชำระผ่านระบบอัตโนมัติ (Direct Debit) ที่ธนาคารเป็นผู้ให้บริการ โดยมีปริมาณธุรกรรมสูงถึง 72.5 ล้านรายการ และมีมูลค่าธุรกรรมรวม 5,181.9 พันล้านบาท เปรียบเทียบกับ 57.8 ล้านรายการ และ 1,549.9 พันล้านบาท ที่ชำระเงินผ่าน Direct Debit ทั้งนี้ การชำระค่าใช้จ่ายดังกล่าวผ่านเคาน์เตอร์ธนาคารยังมีอัตราการเติบโตเมื่อเทียบกับปี 2549 ทั้งด้านปริมาณและมูลค่า โดยคิดเป็นร้อยละ 8.3 และ ร้อยละ 32.6 ตามลำดับ

นอกจากนี้ เงินสดยังคงเป็นสื่อการชำระเงินที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในการชำระค่าใช้จ่ายตามใบเรียกเก็บเงิน โดยมีสัดส่วนคิดเป็น ร้อยละ 95.4 ของปริมาณธุรกรรมทั้งหมด เปรียบเทียบกับเช็คที่มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 2.6 อย่างไรก็ดี หากพิจารณาในแง่ของมูลค่ารายการ เช็คยังคงเป็นสื่อการชำระเงินที่มีสัดส่วนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 43.3 เปรียบเทียบกับเงินสดที่คิดเป็นร้อยละ 26.3 ของมูลค่ารายการทั้งหมด

ภาพที่ 19 : สัดส่วนปริมาณธุรกรรมการชำระ Bill Payment ผ่าน Direct Debit และเคาน์เตอร์ธนาคารปี 2550

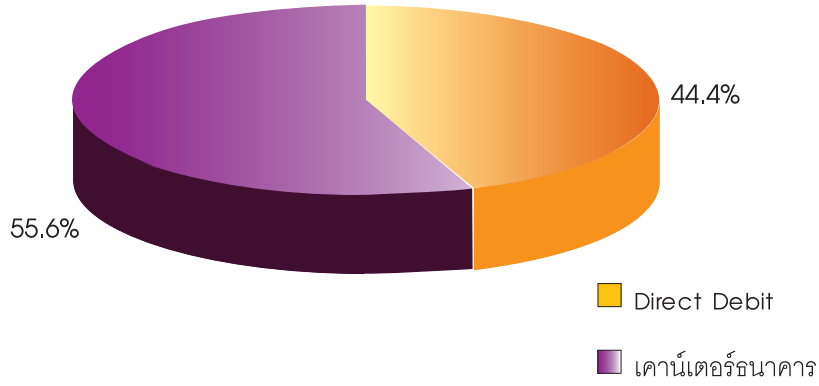

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 20 : สัดส่วนมูลค่าการชำระ Bill Payment ผ่าน Direct Debit และเคาน์เตอร์ธนาคารปี 2550

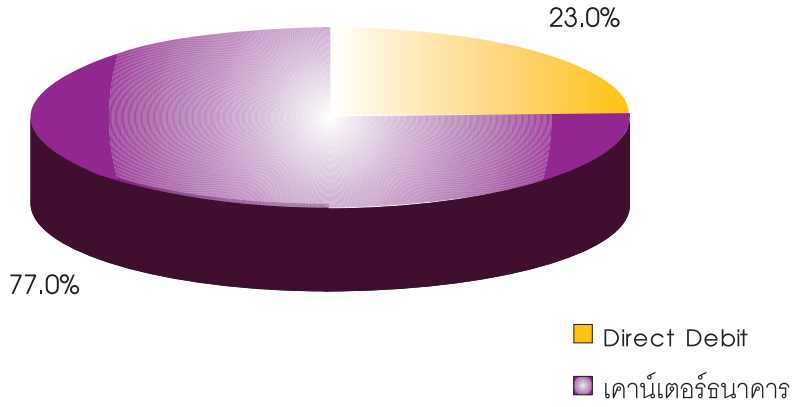

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การโอนเงินข้ามธนาคารผ่านระบบ ORFT ที่เคาน์เตอร์

การโอนเงินข้ามธนาคารผ่านระบบ ORFT ที่เคาน์เตอร์ผ่านเครือข่ายระบบเอทีเอ็มได้รับความนิยมสูงอย่างต่อเนื่อง นับแต่เริ่มให้บริการเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2548 โดยในปี 2550 มีจำนวนธุรกรรมทั้งสิ้น 5.3 ล้านรายการ และมีมูลค่ารวม 78 พันล้านบาท เพิ่มจากปี 2549 ถึงร้อยละ 139.4 และร้อยละ 233.1 ตามลำดับ

3.2.6 บัตรพลาสติก

บัตรพลาสติก ครอบคลุมทั้งบัตรเครดิต บัตรเดบิต และบัตรเอทีเอ็ม โดยเป็นที่คาดหมายว่าในช่วง 4—5 ปีข้างหน้า บัตรพลาสติกจะยังมีบทบาทสำคัญที่จะเข้ามาทดแทนการใช้เงินสดในการชำระเงินค่าสินค้าและบริการ รวมถึงการโอนเงินระหว่างกันมากขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของบัตรเครดิตและบัตรเดบิต ทั้งนี้ ในส่วนของบัตรเดบิตน่าจะมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าบัตรเครดิต เนื่องจากมีฐานผู้ใช้บัตรกว้างกว่า ประกอบกับบัตรเครดิตมีข้อจำกัดเรื่องฐานเงินเดือนของผู้ที่สามารถที่จะขอใช้บัตรเครดิตได้ สำหรับบัตรเอทีเอ็มน่าจะมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากการที่ธนาคารผู้ออกบัตรพยายามสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใช้บริการถือบัตรเดบิตแทนบัตรเอทีเอ็มมากขึ้น

บัตรเครดิต

การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตในปี 2550 มีมูลค่าประมาณ 840 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2549 ซึ่งมีมูลค่า 755 พันล้านบาท อย่างไรก็ดี การใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตเริ่มมีอัตราการขยายตัวที่ลดต่ำลง โดยมีอัตราขยายตัวเพียงร้อยละ 11.3 ลดลงจากปี 2549 ที่มีอัตราขยายตัวถึงร้อยละ 20.7 สะท้อนให้เห็นว่าผู้ใช้บัตรเครดิตเริ่มระมัดระวังในการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมากขึ้นเนื่องจากค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก

ผู้ใช้บัตรเครดิตยังนิยมใช้บัตรผ่านจุดรับชำระเงินที่ร้านค้า (EFTPOS) มากที่สุด ทั้งในแง่จำนวนรายการและมูลค่าการใช้ โดยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 90.9 และ 91.9 ตามลำดับ สำหรับช่องทาง Internet banking และ Mobile banking ยังคงมีสัดส่วนที่ต่ำมาก ทั้งในแง่จำนวนรายการและมูลค่าการใช้

ภาพที่ 21 : จำนวนรายการการใช้บัตรเครดิตผ่านช่องทางต่าง ๆ

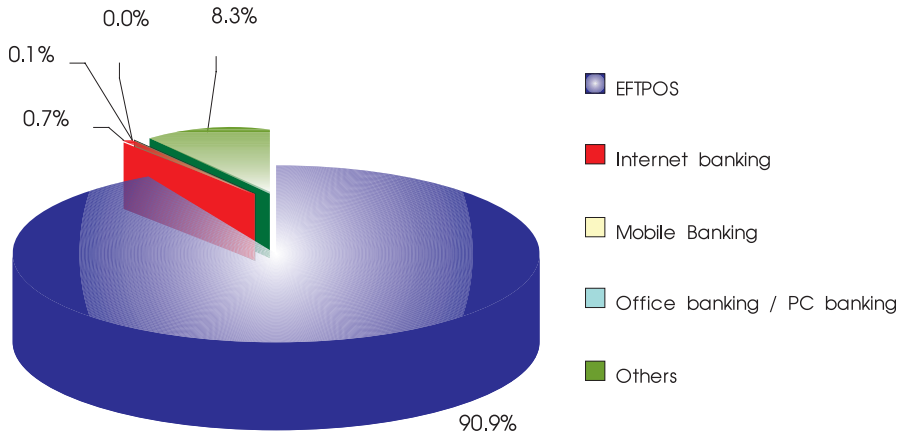

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 22 : มูลค่าการใช้บัตรเครดิตผ่านช่องทางต่าง ๆ ปี 2550

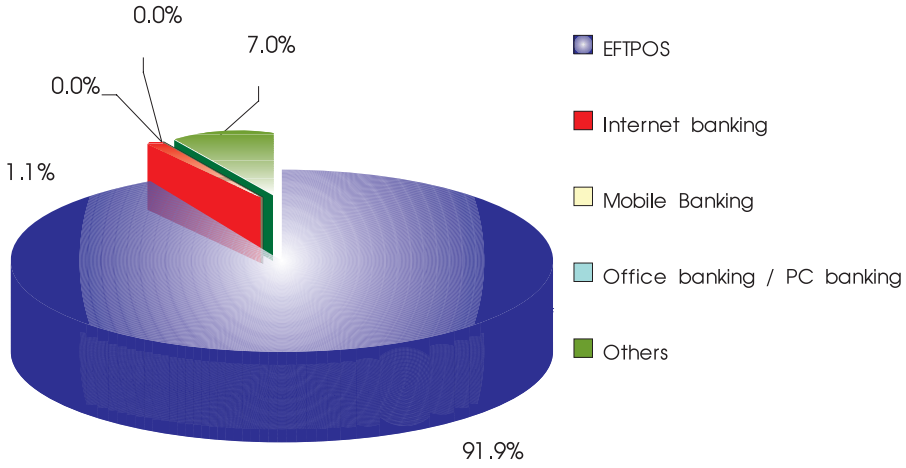

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

บัตรเดบิต

การใช้บัตรเดบิตส่วนใหญ่ ยังคงเป็นการใช้เพื่อการเบิกถอนเงินสดในลักษณะเดียวกับบัตรเอทีเอ็มเป็นหลัก โดยการใช้บัตรเพื่อโอนเงินและชำระค่าสินค้าและบริการยังมีสัดส่วนที่ต่ำมาก ดังจะเห็นได้จากปริมาณการใช้บัตรเดบิตในปี 2550 จำนวน 538.29 ล้านรายการ ที่เป็นการใช้เพื่อเบิกถอนเงินสดถึงร้อยละ 79.6 ในขณะที่การใช้บัตรเดบิตเพื่อโอนเงินภายในธนาคารเดียวกัน โอนเงินต่างธนาคาร และ ชำระค่าสินค้าและบริการมีสัดส่วนคิดเป็นเพียงร้อยละ 6.2 ร้อยละ 5.8 และ ร้อยละ 3.2 ตามลำดับ โดยสัดส่วนดังกล่าวไม่ต่างจากปี 2549 มากนัก

ภาพที่ 23 : สัดส่วนปริมาณการทำรายการผ่านบัตรเดบิต ปี 2550

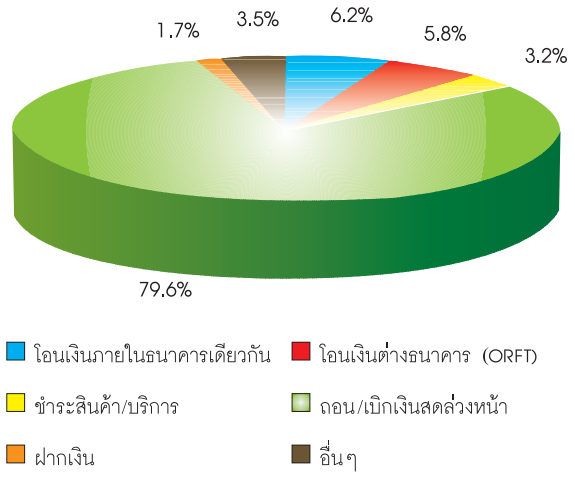

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

บัตรเอทีเอ็ม

การใช้บัตรเอทีเอ็ม[9] ในปี 2550 แม้ว่าจะมีปริมาณลดลงร้อยละ 9.7 จาก 632.7 ล้านรายการในปี 2549 เป็น 571.3 ล้านรายการ แต่ในภาพรวมแล้วมีการใช้บัตรเอทีเอ็มในทิศทางที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยปริมาณธุรกรรมที่ลดลงส่วนใหญ่เป็นการลดลงในส่วนการเบิกถอนเงินสดที่ลดลงถึงร้อยละ 14.5 แต่ในส่วนของการโอนเงินและฝากเงินผ่านเครื่องเอทีเอ็มกลับมีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้นอย่างมากถึงร้อยละ 37.0 และร้อยละ 15.5 ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของ

[9] เฉพาะธุรกรรมการใช้บัตรเอทีเอ็ม ของธนาคารพาณิชย์ไม่รวมสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ

กลับหน้าสารบัญ

ผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนไปโดยยอมรับการใช้บริการผ่านเครื่องเอทีเอ็มมากขึ้น ซึ่งช่วยลดภาระในการต้องเดินทางไปทำธุรกรรมที่สาขาของธนาคาร

แนวโน้มดังกล่าวสอดคล้องกับตัวเลขมูลค่าการใช้บัตรเอทีเอ็มที่ลดลงร้อยละ 9 จาก 2,809 พันล้านบาท ในปี 2549 เป็น 2,549 พันล้านบาท โดยเป็นการลดลงในส่วนของการเบิกถอนเงินสดถึงร้อยละ 16.0

ภาพที่ 24 : สัดส่วนธุรกรรมผ่านบัตรเอทีเอ็ม ปี 2550

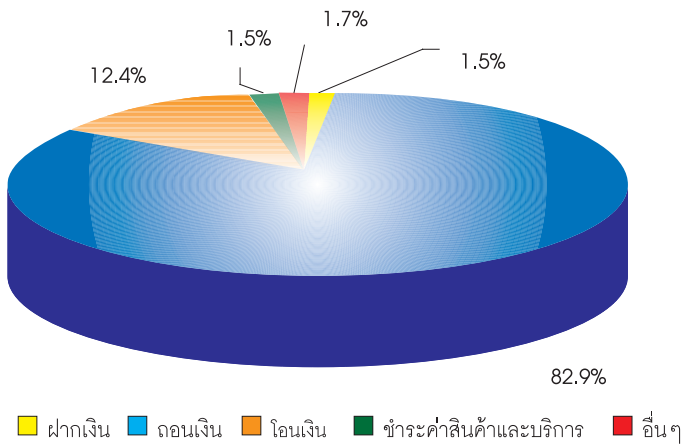

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

	ปริมาณ		มูลค่า	
	ล้านรายการ	สัดส่วนร้อยละ	พันล้านบาท	สัดส่วนร้อยละ
บัตรเอทีเอ็ม				
- ถอนเงิน	474	82.9	1,840	72.2
- โอนเงิน	71	12.4	594	23.3
- ชำระสินค้าและบริการ	8	1.5	33	1.3
- ฝากเงิน	8	1.5	80	3.1
- อื่นๆ	10	1.7	2	0.1
รวม	**571**	**100.0**	**2,549**	**100.0**
บัตรเดบิต				
- ถอนเงิน	429	79.6	1,971	61.5
- โอนเงิน	64	12.0	1,080	33.7
- ชำระสินค้าและบริการ	17	3.2	47	1.4
- ฝากเงิน	9	1.7	104	3.2
- อื่นๆ	19	3.5	3	0.1
รวม	**538**	**100.0**	**3,205**	**100.0**

3.2.7 ธนาคารทางอินเทอร์เน็ต

การใช้บริการธนาคารทางอินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมในกลุ่มลูกค้าธนาคารโดยขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามความมั่นใจของผู้ใช้บริการในระบบความปลอดภัยของระบบที่น่าเชื่อถือมากขึ้น ในส่วนของจำนวนผู้ใช้บริการธนาคารอินเทอร์เน็ตในปี 2550 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,135,502 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 46.6 จากจำนวน 2,139,325 ราย ในปี 2549 ขณะที่มูลค่าการใช้บริการเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 36.6 จากมูลค่า 3,584.0 พันล้านบาทในปี 2549 เป็น 4,896.5 พันล้านบาท ในปี 2550

สัดส่วนปริมาณการใช้บริการธนาคารอินเทอร์เน็ต แยกได้เป็นการโอนเงินธนาคารเดียวกัน ร้อยละ 36.9 ในขณะที่สัดส่วนการชำระค่าสินค้าและบริการซึ่งในปีก่อนได้รับ

กลับหน้าสารบัญ

ความนิยมสูงสุดร้อยละ 32.5 ปรับตัวลดลงโดยมีสัดส่วนร้อยละ 29.5 ด้านการจ่ายเงินเดือนและค่าจ้าง ร้อยละ 20.1 อื่นๆ ร้อยละ 13.2

ภาพที่ 25 : สัดส่วนปริมาณรายการธนาคารอินเทอร์เนต ปี 2550

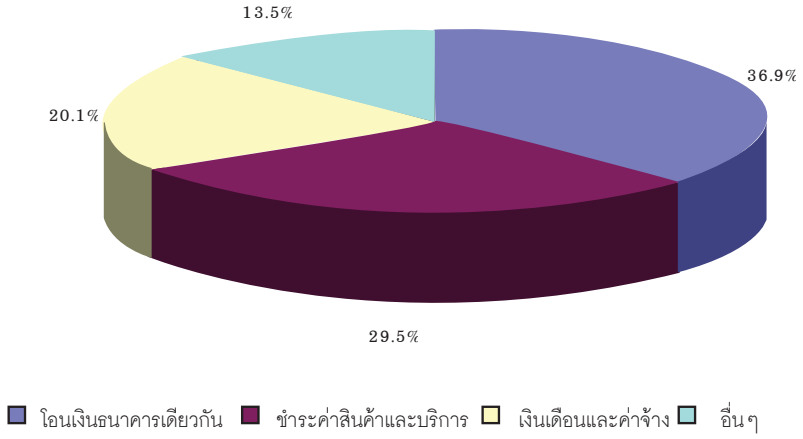

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

3.2.8 บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์

ปัจจุบันการให้บริการทางการเงินผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถจำแนกรูปแบบการให้บริการเป็น 2 รูปแบบได้แก่การเก็บมูลค่าเงินอิเล็กทรอนิกส์ในบัตรและการเก็บมูลค่าเงินอิเล็กทรอนิกส์บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยมีบริษัทและธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์รวม 7 แห่ง ได้แก่บริษัท ไทยสมาร์ทคาร์ด จำกัด บริษัท เพย์เมนท์ โซลูชั่น จำกัด บริษัท ทรู มันนี่ จำกัด บริษัท เพย์สบาย จำกัด บริษัท แอดวานซ์ เอ็มเปย์ จำกัด บริษัท แอดวานซ์ เมจิกการ์ด จำกัด และธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ทั้งนี้ ในปี 2550 การแข่งขันในการให้บริการทางการเงินผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เพิ่มสูงขึ้นและผู้ให้บริการได้เพิ่มช่องทางการให้บริการ รวมทั้งส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การใช้บริการทางการเงินผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ปริมาณรายการของการใช้บริการมี

จำนวนทั้งสิ้น 75.6 ล้านรายการ เพิ่มขึ้นสูงมากกว่า 2 เท่าตัว จากจำนวนรายการ 23.6 ล้านรายการ ในปี 2549 ด้านมูลค่าการใช้จ่ายขยายตัวสูงขึ้นตามปริมาณที่เพิ่มขึ้นโดยมีมูลค่า 8,660.9 ล้านบาท จากมูลค่า 5,532.4 ล้านบาทปีก่อน คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 56.5 โดย ณ สิ้นปี 2550 มีจำนวนบัตร/บัญชีทั้งสิ้น 3.7 ล้านบัตร/บัญชี[10]

3.3 การโอนและชำระเงินผ่านระบบไปรษณีย์

ภาพที่ 26 : จำนวนรายการและมูลค่าการโอนเงินผ่านระบบไปรษณีย์

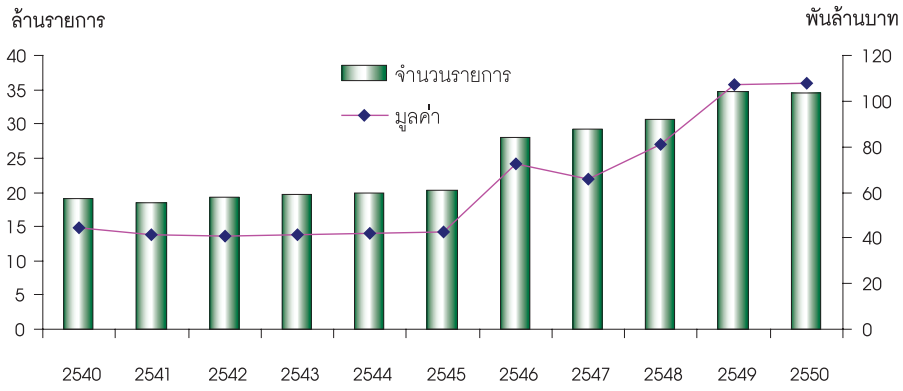

ที่มา: บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

จากการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้นในด้านการโอนและการชำระเงินตามใบแจ้งหนี้ประเภทต่างๆ ส่งผลให้การใช้บริการโอนและชำระเงินผ่านบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อยู่ในระดับใกล้เคียงกับปีก่อนหน้า โดยในปี 2550 ปริมาณการโอนและชำระเงินผ่านระบบไปรษณีย์มีจำนวนทั้งสิ้น 34.5 ล้านรายการ ลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 0.7 ส่วนมูลค่าการโอนและชำระเงินผ่านระบบไปรษณีย์มีมูลค่าทั้งสิ้น 107.9 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 0.8

นอกจากนี้ จากการพัฒนาเทคโนโลยีการให้บริการส่งผลให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ขยายบริการที่สะดวกรวดเร็ว เช่น บริการธนาณัติออนไลน์ และบริการส่งเงินด่วนทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านบริการเวสเทิร์นยูเนี่ยนที่ไปรษณีย์เป็นตัวแทน ทำให้การใช้บริการตั๋วแลกเงินไปรษณีย์ และธนาณัติต่างประเทศ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการให้บริการคล้ายกันมีปริมาณลดลง

[10] ปริมาณรายการใช้จ่าย มูลค่าการใช้จ่ายและจำนวนบัตร/บัญชี ดังกล่าวแสดงเฉพาะบริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่มีลักษณะเป็นการใช้เพื่อทดแทนเงินสดที่สามารถนำไปใช้ชำระสินค้าและบริการได้ไม่จำกัดจำนวนเงินและจำนวนครั้งและสามารถเติมเงินได้

กลับหน้าสารบัญ

3.4 รายได้จากบริการด้านการชำระเงิน

ภาพที่ 27 : รายได้จากการบริการด้านการชำระเงิน

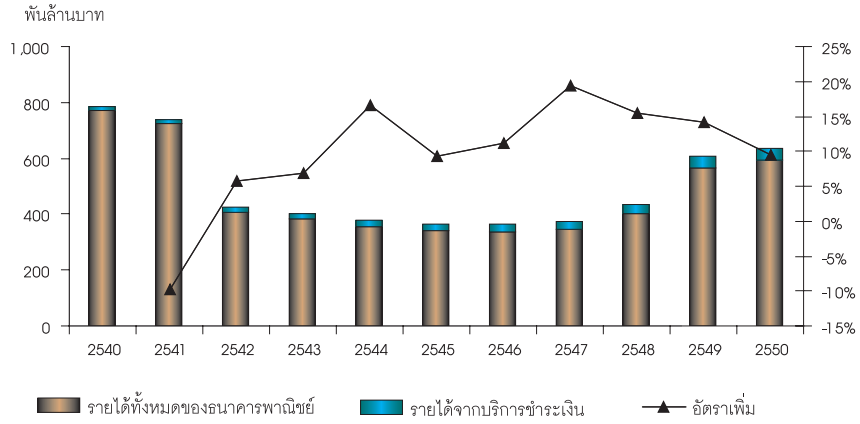

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

รายได้จากบริการด้านการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 9.6 จากระยะเดียวกันปีก่อน เป็น 43.0 พันล้านบาท (ภาพที่ 27) โดยรายได้ของธนาคารไทยส่วนใหญ่มาจากการโอนเงินและเรียกเก็บเงิน บัตรเครดิต และบัตรเอทีเอ็มและบริการธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 32.6, 28.1 และ 26.9 ตามลำดับ ในขณะที่รายได้ของสาขาธนาคารต่างชาติส่วนใหญ่มาจากบัตรเครดิต การโอนเงินและเรียกเก็บเงิน และการดูแลและเก็บรักษาหลักทรัพย์ของลูกค้า โดยมีสัดส่วนร้อยละ 34.4, 24.5 และ 23.9 ตามลำดับ (ภาพที่ 28) ทั้งนี้ สถาบันที่ไม่ใช่สถาบันการเงินยังคงเป็นคู่แข่งสำคัญในธุรกิจบริการชำระเงิน

ภาพที่ 28 : รายได้จากบริการชำระเงินแยกตามประเภทต่าง ๆ ในปี 2550

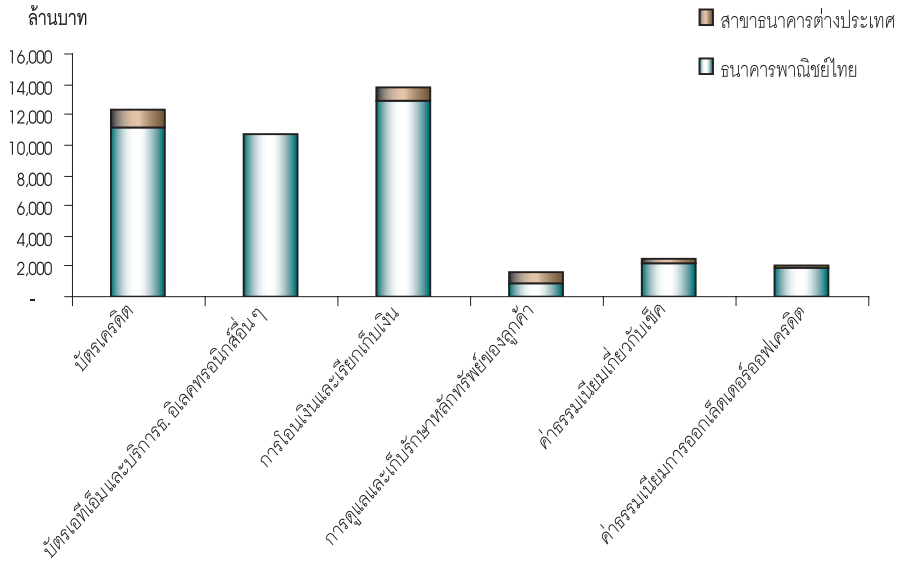

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

4 อภิธานศัพท์และคำย่อ

กรช.	คณะกรรมการระบบการชำระเงิน
คบร.	คณะกรรมการผู้บริหารระดับสูง ธนาคารแห่งประเทศไทย
ทชบ.	คณะทำงานเพื่อการเชื่อมโยงระบบบาทเนตกับต่างประเทศ
ทตน.	คณะทำงานต้นทุนและค่าธรรมเนียมการให้บริการชำระเงินของธนาคารพาณิชย์
ธปท.	ธนาคารแห่งประเทศไทย
สนข.	สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม
สนช.	สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
อชช.	คณะอนุกรรมการความร่วมมือเพื่อการชำระเงินแห่งชาติ
APN	Asian Payment Network Forum
ATM	Automated Teller Machine
B/C	Bill for Collection หมายถึง เช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี
BAHTNET	Bank of Thailand Automated High-value Transfer NETwork หรือ ระบบการโอนเงินมูลค่าสูง
BIS	Bank for International Settlements หรือ ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ
CPSIPS	Core Principles for Systemically Important Payment Systems
ECS	Electronic Cheque Clearing System หรือ ระบบการหักบัญชีเช็คระหว่างธนาคารในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล
EFTPOS	Electronic Funds Transfer at the Point of Sale
EMEAP	The Executives' Meeting of East Asia-Pacic Central Banks
e-Money	Electronic money
FSAP	Financial Sector Assessment Program
GDP	Gross Domestic Product หรือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศราคาปีปัจจุบัน
ICS	Imaged Cheque Clearing System
ILF	Intraday Liquidity Facilities
IMF	International Monetary Fund หรือ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
ITMX	Interbank Transaction Management and Exchange
MFT	Multilateral Funds Transfer
MNCs	Multinational Corporations
NECTEC	National Electronics and Computer Technology Center หรือ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ
NITMX	National ITMX หรือ บริษัท เนชั่นแนล ไอทีเอ็มเอ็กซ์ จำกัด

กลับหน้าสารบัญ

4. อภิธานศัพท์และคำย่อ

ORFT	Online Retail Funds Transfer
PvP	Payment versus Payment
RFID	Radio Frequency Identication
ROSCs	Reports on the Observance of Standards and Codes
RSI	Regional Settlement Intermediary
SMART	System for Managing Automated Retail Funds Transfer หรือ ระบบการโอนเงินรายย่อย
SRS	Securities Requirement for Settlement
S.W.I.F.T.	Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication
TSD	Thailand Securities Depository Co., Ltd. หรือ บริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด
WGPSS	Working Group on Payment and Settlement System

กลับหน้าสารบัญ

5 บรรณานุกรม

ธนาคารแห่งประเทศไทย "แผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน 2553", กันยายน 2550

Asia Pacific Smart Card Association/Taiwan Smart Card Forum "Contactless Taiwan, 2007"

Association for Payment Clearing Services (APACS), www.apacs.org.uk

ContactlessNews, www.contactlessnews.com

Wikipedia, www.en.wikipedia.org

6 ตารางสถิติ

Table 1: Basic statistical data
Table 2: Technological infrastructure
Table 3: Narrow Money (at year-end, million baht)
Table 4: Settlement media used by non-banks (at year-end, billion baht)
Table 5: Settlement media used by banks (at year-end, billion baht)
Table 6: Indicators of the use of various cashless payment instruments. Volume of transactions (in thousands)
Table 7: Indicators of the use of various cashless payment instruments. Value of transactions (billion baht)
Table 8: Notes and coins (at year-end, million baht)
Table 9: Institutional infrastructure
Table 10: Payment instructions handled by selected interbank settlement systems. Volume of transactions (in thousands)
Table 11: Payment instructions handled by selected interbank settlement systems. Value of transactions (billion baht)
Table 12: Securities transfer instructions handled by securities settlement systems. Volume of transactions (in millions)
Table 13: Securities transfer instructions handled by securities settlement systems. Value of transactions (billion baht)
Table 14: Number of participants in selected payment and settlement systems
Table 15: Number of ATMs
Table 16: Number of EFTPOS terminals
Table 17: Number of payment cards
Table 18: Use of postal payment instruments. Volume of transactions (in millions)
Table 19: Use of postal payment instruments. Value of transactions (billion baht)
Table 20: Sources of payment revenues of Thai commercial banks (million baht)
Table 21: Sources of payment revenues of foreign bank branches (million baht)
Table 22: Daily averages of BOT payment services. Volume of transactions (transactions)
Table 23: Daily averages of BOT payment services. Value of transactions (billion baht)
Table 24: Peak day figures of BOT payment services. Volume of transactions (transactions)

กลับหน้าสารบัญ

Table 25: Peak day figures of BOT payment services. Value of transactions (billion baht)
Table 26: Use of credit cards and debit cards via EFTPOS (Monthly average per card, baht)
Table 27: Cash withdrawal via ATM (Monthly average per card, baht)
Table 28: Use of mobile banking
Table 29: Use of internet banking
Table 30: Use of ORFT via ATM and counter. Volume of transactions (in thousands)
Table 31: Use of ORFT via ATM and counter. Value of transactions (billion baht)
Table 32: Bill payment at bank counter. Volume of transactions (in thousands)
Table 33: Bill payment at bank counter. Value of transactions (billion baht)
Table 34: Use of e-Money
Table 35: Fraud through specific payment channels and payment instruments (million baht)

Table 1 : Basic statistical data

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Population (millions)[1]	62.80	63.08	61.97	62.42	62.83	63.04
GDP current price (billion baht)[2]	5,450.6	5,917.4	6,489.5	7,095.6	7,830.3	8,485.2
GDP per capita (baht)	86,793.68	93,807.86	104,719.64	113,675.41	124,629.80	124,629.80
Exchange rate vis-a-vis US$ (at year-end)	43.28	41.50	39.20	41.17	36.04	33.75

Sources: Bank of Thailand, Department of Provincial Administration, National Economic & Social Development Board

[1] Department of Provincial Administration adjusted figures of year 2004

[2] National Economic & Social Development Board adjusted gures from year 2003-2005

[P] Preliminary Data

Table 2 : Technological infrastructure

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total fixed network telephone subscribers (millions)	6.56	6.61	6.79	7.00	7.04	7.02
Total mobile telephone subscribers (millions)	17.41	22.38	27.37	32.00	41.30	51.60
Postpaid	4.51	4.35	4.99	5.25	6.32	5.60
Prepaid	12.90	18.03	22.38	26.75	34.98	46.00
Total Internet users (millions)	4.80	6.03	6.97	9.91	11.41	13.42
Penetration rates						
Fixed network telephone (%)	10.45	10.48	10.96	11.21	11.21	11.14
Mobile telephone (%)	27.72	35.48	44.17	51.27	65.73	81.86
Internet (%)	7.64	9.56	11.25	15.87	18.17	21.28

Sources: CAT Telecom Public Company Limited, TOT Public Company Limited, National Electronics and Computer Technology Center

กลับหน้าสารบัญ

TABLE 3 : NARROW MONEY (AT YEAR-END, BILLION BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Currency	574.12	645.43	740.81	780.65	805.25	877.16
Held by business and household sector	495.53	539.04	597.28	630.84	653.02	720.34
Held by commercial banks	72.94	98.47	126.99	132.65	135.11	140.37
Held by finance companies	0.01	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00
Held by specialized banks	5.64	7.91	16.54	17.16	17.13	16.45
Demand deposits	160.77	213.72	236.31	268.07	263.23	283.70
Demand deposits at Bank of Thailand	4.74	2.33	6.86	3.30	3.67	3.85
Demand deposits at commercial banks	153.46	207.98	225.53	255.57	254.88	275.01
Demand deposits at specialized banks	2.58	3.41	3.92	9.20	4.67	4.85
Narrow Money	656.31	752.75	833.59	898.91	916.24	1,004.04
Currency held by business and household sector as % of Narrow money	76%	72%	72%	70%	71%	72%
Demand deposits held by business and household sector as % of Narrow money	24%	28%	28%	30%	29%	28%

Source: Bank of Thailand
[1] Currency in circulation and demand deposits at commercial banks and specialized banks
[P] Preliminary data

TABLE 4 : SETTLEMENT MEDIA USED BY NON-BANKS (AT YEAR-END, BILLION BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Banknotes and coins[1]	495.53	539.04	597.28	630.84	653.02	720.34
Demand deposits	160.77	213.72	236.31	268.07	263.23	283.70
Narrow money[2]	656.31	752.75	833.59	898.91	916.24	1,004.04
Broad money[3]	6,488	6,886	7,281	7,737	8,219	8,317

Source: Bank of Thailand
[1] Banknotes outside depository corporations and coins issued by central government
[2] Currency in circulation and demand deposits at commercial banks and specialized banks
[3] Currency in circulation and all kinds of deposits at commercial banks, specialized banks, and PN issued by financial companies
[P] Preliminary data

Table 5 : Settlement media used by banks (at year-end, billion baht)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Balances held at central bank	48	46	46	57	57	52
Required reserves	315	331	347	375	405	408
Free reserves	1,117	1,123	822	648	743	921
Transferable deposits at other banks	37	4	4	6	5	7
Memorandum item:						
Institutions borrowing from central bank	19	20	63	113	80	77

Source: Bank of Thailand

Table 6 : Indicators of the use of various cashless payment instruments. Volume of transactions (in thousands)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Paper-based[1] :	79,116	84,566	86,926	87,365	127,774	130,235
In-house cheque	nav.	nav.	nav.	nav.	43,681	49,503
Interbank cheque	79,116	84,566	86,926	87,365	84,093	80,732
Payment cards :	557,949	654,930	919,211	1,029,713	1,225,961	1,402,398
ATM card[2]	557,949	654,930	506,791	535,298	646,304	592,653
Debit card[3]	nav.	nav.	210,934	262,484	326,105	538,288
Credit card[4]	nav.	nav.	201,486	231,931	253,551	271,457
Automated :	113,870	122,201	146,404	161,885	177,801	203,536
Direct credit[5]	65,506	72,115	87,977	96,828	105,731	124,236
Direct debit[6]	40,192	39,669	45,356	47,825	53,277	59,967
SMART	7,369	9,453	11,862	15,728	17,072	17,568
BAHTNET[7]	803	964	1,209	1,504	1,721	1,766

Source: Bank of Thailand

[1] Since 2006, Data include in-house cheque from banks, however, some banks do not report in-house provincial and B/C cheque. Data from some Specialized Financial Institutions are not included.

[2] Include data from two Special Financial Institutions. Since 2004, debit card data was taken out from ATM card.

[3] Data include cash withdrawal transactions from ATM

[4] Data collected since 2004 and included bank cards/affinity cards, non-bank cards/afnity cards and foreign credit cards used in Thailand.

[5] Intra-bank pre-authorized direct credit

[6] Intra-bank pre-authorized direct debit

[7] Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

[P] Preliminary data

กลับหน้าสารบัญ

TABLE 7 : INDICATORS OF THE USE OF VARIOUS CASHLESS PAYMENT INSTRUMENTS. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Paper-based[1] :	18,817	21,949	24,969	27,737	48,200	55,637
In-house cheque	nav.	nav.	nav.	nav.	18,080	23,099
Interbank cheque	18,817	21,949	24,969	27,737	30,121	32,537
Payment cards :	2,496	3,296	4,084	4,752	5,854	6,652
ATM card[2]	2,210	2,876	2,112	2,360	2,859	2,607
Debit card[3]	nav.	nav.	1,436	1,766	2,240	3,205
Credit card[4]	286	420	536	626	755	840
Automated :	70,205	81,983	77,829	110,457	148,778	190,210
Direct credit[5]	1,756	2,271	2,636	2,907	3,436	5,351
Direct debit[6]	1,080	1,186	1,146	1,111	1,238	1,699
SMART	274	385	553	806	802	793
BAHTNET[7]	67,095	78,140	73,494	105,634	143,302	182,368

Source: Bank of Thailand

[1] Since 2006, Data include in-house cheque from banks, however, some banks do not report in-house provincial and B/C cheque. Data from some Specialized Financial Institutions are not included.

[2] Include data from two Special Financial Institutions. Since 2004, debit card data was taken out from ATM card.

[3] Data include cash withdrawal transactions from ATM

[4] Data collected since 2004 and included bank cards/affinity cards, non-bank cards/afnity cards and foreign credit cards used in Thailand.

[5] Intra-bank pre-authorized direct credit

[6] Intra-bank pre-authorized direct debit

[7] Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

[P] Preliminary data

Table 8 : Notes and coins (at year-end, million baht)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Notes and coins	583,093	661,785	742,269	781,698	806,379	878,332
Notes:	559,169	636,508	714,650	753,256	773,847	842,625
500000 baht	118	119	118	118	118	117
1000 baht	367,403	441,411	510,434	552,606	571,739	628,175
500 baht	108,987	105,452	105,639	99,488	94,712	98,497
100 baht	57,446	62,013	69,042	70,768	74,843	82,435
60 baht	439	447	452	458	1,154	1,157
50 baht	6,529	7,013	8,132	8,264	8,787	7,819
20 baht	14,648	16,536	17,350	18,087	19,038	20,741
10 baht	3,360	3,278	3,244	3,228	3,218	3,357
5 baht	123	123	123	123	123	196
1 baht	107	107	107	107	107	121
50 satang	9	9	9	9	9	9
Coins:	23,924	25,277	27,619	28,442	32,532	35,707

Source: Bank of Thailand

Table 9 : Institutional infrastructure[1]

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Central Bank						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches[2]	4	4	3	3	3	3
Number of Accounts[3]	1,153	1,123	1,169	992	366	287
Value of Accounts (million baht)[3]	315,627	208,496	335,662	117,607	174,639	151,137
Thai Commercial Banks						
Number of Institutions	13	13	12	16	15	18
Number of Branches	3,650	3,730	3,925	4,228	4,701	5,070
Number of Accounts	48,810,007	49,854,304	57,538,837	62,416,191	68,154,739	73,108,528
Value of Accounts (million baht)	4,897,713	5,114,021	5,384,984	5,684,676	5,925,445	5,843,995
Specialized Financial Institutions:						
Government Savings Bank						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches	586	587	588	588	591	598
Number of Accounts[4]	28,824,269	30,029,258	30,214,359	27,078,642	25,884,639	16,448,269
Value of Accounts (million baht)	522,619	554,242	580,131	583,281	614,234	403,001

กลับหน้าสารบัญ

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Government Housing Bank						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches	69	71	109	118	108	135
Number of Accounts	359,243	348,073	366,348	419,658	597,719	837,958
Value of Accounts (million baht)	192,969	239,371	331,299	351,019	447,527	409,482
Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches [5]	515	532	595	596	880	931
Number of Accounts	10,588,203	11,014,933	12,131,460	13,376,015	18,989,152	19,257,527
Value of Accounts (million baht)	275,028	307,194	341,879	415,817	467,393	498,491
Export-Import Bank of Thailand						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches	8	8	7	11	10	10
Number of Accounts	-	-	3,071	3,640	3,795	5,747
Value of Accounts (million baht)	-	-	3,928	8,862	6,216	4,655
Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand						
Number of Institutions	-	1	1	1	1	1
Number of Branches	-	64	80	80	98	99
Number of Accounts	-	nav.	nav.	9	40	52
Value of Accounts (million baht)	-	nav.	nav.	10,476	5,913	12,889
Islamic Bank of Thailand						
Number of Institutions	-	1	1	1	1	1
Number of Branches	-	6	9	27	27	26
Number of Accounts	-	9,574	25,553	86,003	nav.	101,544
Value of Accounts (million baht)	-	612	1,654	4,644	8,215	12,964
Foreign Bank Branches						
Number of Institutions	18	18	18	17	17	16
Number of Branches	18	18	18	17	17	16
Number of Accounts	256,338	206,866	90,877	79,034	83,180	219,789
Value of Accounts (million baht)	275,133	312,518	361,147	558,619	595,896	673,490
Post Office						
Number of Institutions	1	1	1	1	1	1
Number of Branches	1,148	1,148	1,146	1,146	1,158	1,176
Number of Accounts	-	-	-	-	-	-
Value of Accounts (million baht)	-	-	-	-	-	-

Sources: Bank of Thailand and Thailand Post Co.,Ltd.
[1] Data collected since 2000
[2] Since 2004, Lampang office was merged with Chaing Mai office
[3] Exclude regional offices
[4] Data as of 30 November 2006
[5] Upgrade Service Units to Sub Branches

กลับหน้าสารบัญ

Table 10 : Payment instructions handled by selected interbank settlement systems. Volume of transactions (in thousands)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Paper-based:	79,116	84,566	86,926	87,365	84,093	80,732
ECS	58,139	62,020	63,845	64,065	61,445	59,026
Provincial Cheques	20,595	19,858	16,476	16,473	15,935	15,056
B/C [1]	382	2,688	6,605	6,827	6,714	6,649
Automated:	14,161	24,527	32,142	45,228	59,872	75,300
BAHTNET [2]	803	964	1,209	1,504	1,721	1,766
SMART (Media Clearing)	7,369	9,453	11,862	15,728	17,072	17,568
ORFT-ATM (on-line retail funds transfer) [3]	5,989	14,110	19,071	27,996	41,079	55,966

Sources: Bank of Thailand and National ITMX Co., Ltd.

[1] Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

[2] Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

[3] Data collected since 2000

Table 11 : Payment instructions handled by selected interbank settlement systems. Value of transactions (billion baht)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Paper-based:	18,817	21,949	24,969	27,737	30,121	32,537
ECS	16,987	19,916	22,653	25,063	27,175	29,524
Provincial Cheques	1,814	1,923	2,039	2,371	2,617	2,667
B/C [1]	16	111	277	303	329	346
Automated:	67,407	78,612	74,161	106,626	144,374	183,509
BAHTNET [2]	67,095	78,140	73,494	105,634	143,302	182,368
SMART (Media Clearing)	274	385	553	806	802	793
ORFT-ATM (on-line retail funds transfer) [3]	38	87	114	187	270	349

Sources: Bank of Thailand and National ITMX Co., Ltd.

[1] Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

[2] Since 2002, data include inter-bank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and multilateral funds transfer.

[3] Data collected since 2000

กลับหน้าสารบัญ

TABLE 12 : SECURITIES TRANSFER INSTRUCTIONS HANDLED BY SECURITIES SETTLEMENT SYSTEMS. VOLUME OF TRANSACTIONS (IN MILLIONS)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bond registry system:						
Equity securities	-	-	-	-	-	-
Government securities	neg.	neg.	neg.	neg.	0.01	0.01
Book-entry system:						
Equity securities	1.00	1.94	2.11	2.47	2.45	2.36
Government securities	neg.	neg.	0.05	0.08	0.06	0.05

Sources: Bank of Thailand and Thailand Securities Depository Co., Ltd.

TABLE 13 : SECURITIES TRANSFER INSTRUCTIONS HANDLED BY SECURITIES SETTLEMENT SYSTEMS. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Bond registry system:						
Equity securities	-	-	-	-	-	-
Government securities	69	9	8	8	35	23
Book-entry system:						
Equity securities	237	428	722	623	694	714
Government securities	2,091	3,053	4,558	6,167	10,666	27,002

Sources: Bank of Thailand and Thailand Securities Depository Co., Ltd.

Table 14 : Number of participants in selected payment and settlement

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
BAHTNET	65	72	69	68	65	67
ECS	36	37	37	38	40	40
Provincial Cheque Clearing	17	17	17	18	21	22
B/C[1]	-	35	35	37	39	39
SMART	27	28	27	26	29	33
Bond registry system:						
Equity securities	-	-	-	-	-	-
Government securities	157,358	142,586	200,000	235,380	247,700	296,867
Book-entry system:						
Equity securities	57	57	50	73	74	77
Government securities[2]	1,202	1,307	3,200	5,124	79	77

Sources: Bank of Thailand and Thailand Securities Depository Co., Ltd.

[1] Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

[2] Government securities depository services was transferred from Bank of Thailand to Thailand Securities Depository Co., Ltd. in 2006.

Table 15 : Number of ATMs

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total	7,885	9,118	10,602	15,784	21,988	25,943
Bangkok	-	-	4,314	6,373	8,675	9,883
Central	-	-	3,381	5,059	6,951	8,818
Northeast	-	-	954	1,375	2,069	2,491
North	-	-	941	1,367	2,072	2,274
South	-	-	1,012	1,610	2,221	2,477

Sources: Bank of Thailand

กลับหน้าสารบัญ

Table 16 : Number of EFTPOS terminals [1]

	2002[P]	2003[P]	2004[P]	2005[P]	2006[P]	2007[P]
Total	61,000	76,000	84,000	102,000	208,942	218,829

Source: Bank of Thailand

[1] Since 2006, data is collected from banks and some credit card companies.

[P] Preliminary data

Table 17 : Number of payment cards

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Total	32,435,521	36,401,196	42,457,150	49,754,883	55,698,708	57,929,150
Credit card[1]	5,633,363	6,734,901	8,648,100	9,958,571	10,900,566	12,003,369
ATM card[2]	26,802,158	29,666,295	25,384,027	28,752,512	30,845,358	22,632,173
Debit Card	nav.	nav.	8,425,023	11,043,800	13,952,784	23,293,608

Source: Bank of Thailand

[1] Since 2002, data include non-bank

[2] Some banks revised the data in 2004. Data include Government Saving Bank and Government Housing Bank.

[P] Preliminary data

Table 18 : Use of postal payment instruments. Volume of transactions (in millions)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Postal payments total	20.27	28.11	29.15	30.63	34.69	34.45
Domestic money order total[1]	18.06	26.26	27.97	29.66	33.77	33.83
Domestic postal order	2.16	1.80	1.12	0.93	0.86	0.58
Postcheque[2]	0.00	-	-	-	-	-
International money order	0.06	0.05	0.06	0.04	0.03	0.02
Incoming	0.05	0.05	0.06	0.04	0.03	0.02
Outgoing	0.00	0.00	0.00	0.00	neg.	neg.

Source: Thailand Post Co.,Ltd

[1] Include domestic money order and Pay at Post

[2] Postcheque has been terminated since 2002

กลับหน้าสารบัญ

Table 19 : Use of postal payment instruments. Value of transactions (billion baht)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Postal payments total	42.35	72.37	65.82	81.17	107.06	107.91
Domestic money order total[1]	40.77	70.77	64.37	80.19	105.61	106.71
Domestic postal order	0.63	0.58	0.29	0.21	0.19	0.14
Postcheque[2]	0.01	-	-	-	-	
International money order	0.94	1.02	1.16	0.77	0.63	0.53
Incoming	0.90	0.98	1.10	0.76	0.62	0.52
Outgoing	0.04	0.05	0.06	0.01	0.01	0.01

Source: Thailand Post Co.,Ltd.

[1] Include domestic money order and Pay at Post

[2] Postcheque has been terminated since 2002

Table 20 : Sources of payment revenues of Thai commercial banks (million baht)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total	19,589	22,280	26,994	31,431	36,291	39,859
Credit card	6,489	6,606	7,246	8,007	9,792	11,202
ATM card and e-banking	5,209	6,376	7,593	9,107	9,976	10,710
Money transfer and collection	4,877	6,018	8,420	10,520	11,711	12,977
Securities custodian	313	348	414	548	756	828
Cheque-related fee	1,106	1,260	1,239	1,100	1,965	2,262
Letter of credit	1,595	1,672	2,082	2,149	2,091	1,880

Source: Bank of Thailand

กลับหน้าสารบัญ

TABLE 21 : SOURCES OF PAYMENT REVENUES OF FOREIGN BANK BRANCHES (MILLION BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total	2,852	2,651	2,767	2,936	2,955	3,146
Credit card	1,076	557	633	717	873	1,083
ATM card and e-banking	110	185	92	60	59	59
Money transfer and collection	806	794	810	788	763	772
Securities custodian	593	745	865	808	732	753
Cheque-related fee	38	53	61	206	244	239
Letter of credit	229	317	306	357	284	240

Source: Bank of Thailand

TABLE 22 : DAILY AVERAGES OF BOT PAYMENT SERVICES. VOLUME OF TRANSACTIONS (TRANSACTIONS)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
BAHTNET[1]	3,277	3,904	4,957	6,138	6,997	7,206
ECS	237,302	251,093	260,592	261,492	252,858	240,924
Provincial Cheque Clearing	83,993	80,396	67,212	67,236	65,574	61,453
B/C[2]	nav.	10,882	26,959	27,865	27,630	27,141
SMART	30,051	38,272	48,415	64,198	70,255	71,704

Source: Bank of Thailand

[1] Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

[2] Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

Table 23 : Daily averages of BOT payment services. Value of transactions (billion baht)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
BAHTNET[1]	274	316	302	431	583	744
ECS	69	81	92	102	112	121
Provincial Cheque Clearing	7.4	7.8	8.3	9.7	10.8	10.9
B/C[2]	nav.	0.5	1.1	1.2	1.4	1.4
SMART	1.1	1.6	2.3	3.3	3.3	3.2

Source: Bank of Thailand

[1] Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

[2] Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

Table 24 : Peak day figures of BOT payment services. Volume of transactions (transactions)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
BAHTNET[1]	5,109	6,115	7,372	10,165	13,421	11,488
ECS	629,130	546,858	539,013	597,938	590,830	514,286
Provincial Cheque Clearing	229,252	227,501	124,743	144,682	141,274	129,731
B/C[2]	nav.	120,104	127,845	128,748	124,162	120,434
SMART	155,623	193,870	226,030	234,684	300,353	322,497

Source: Bank of Thailand

[1] Since 2002, data include interbank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and Multilateral Funds Transfer.

[2] Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

กลับหน้าสารบัญ

TABLE 25 : PEAK DAY FIGURES OF BOT PAYMENT SERVICES. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
BAHTNET[1]	967.2	525.8	509.0	723.1	1,378.4	1,236.6
ECS	160.3	160.0	178.0	209.3	217.2	247.4
Provincial Cheque Clearing	14.8	14.6	14.2	16.4	18.3	20.3
B/C[2]	nav.	3.7	4.1	4.6	4.7	4.9
SMART	8.0	9.5	10.1	16.6	25.5	14.6

Source: Bank of Thailand

[1] Since 2002, data include inter-bank funds transfer, third party funds transfer, DVP/RVP for securities and multilateral funds transfer.

[2] Inter-provincial cheques exchanged at the Electronic Clearing House

TABLE 26 : USE OF CREDIT CARDS AND DEBIT CARDS VIA EFTPOS [1] (MONTHLY AVERAGE PER CARD, BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Credit card	nav.	4,065	3,203	3,248	3,263	3,331
Debit Card	nav.	nav.	nav.	nav.	73	73

Source: Bank of Thailand

[1] Domestic and oversea spending of Thai credit cards and Thai debit cards via EFTPOS.

[P] Preliminary data.

TABLE 27 : CASH WITHDRAWAL VIA ATM (MONTHLY AVERAGE PER CARD, BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
ATM card	nav.	nav.	nav.	nav.	6,063	7,018
Debit Card	nav.	nav.	nav.	nav.	7,328	7,051

Source: Bank of Thailand

[P] Preliminary data.

Table 28 : Use of mobile banking[1]

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
No. of agreements	nav.	nav.	18,312	85,565	133,419	168,434
Volume of transactions	nav.	nav.	22,704	329,769	355,048	359,407
Value of transactions (million baht)	nav.	nav.	745	622	392	336

Source: Bank of Thailand

[1] Data collected since 2004

Since 2005, data include mobile banking transactions using credit cards, debit cards and account numbers. "

[P] Preliminary data.

Table 29 : Use of internet banking [1]

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
No. of agreements	254,989	348,965	1,581,877	1,852,007	2,139,325	3,135,502
Volume of transactions[2]	9,990,969	10,336,929	4,872,407	11,099,729	15,488,741	21,220,469
Value of transactions (billion baht)	730.5	638.0	1,139.2	2,722.4	3,584.0	4,896.5

Source: Bank of Thailand

[1] Data collected since 2000

[2] Since 2004, enquiry transactions were excluded

[P] Preliminary data

Table 30 : Use of ORFT via ATM and counter. Volume of transactions (in thousands)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total ORFT	5,989	14,110	19,071	27,996	43,279	61,234
ATM	5,989	14,110	19,071	27,996	41,079	55,966
Counter[1]	nav.	nav.	nav.	nav.	2,200	5,267

Source: National ITMX Co., Ltd.

[1] Data collected since 2006.

กลับหน้าสารบัญ

TABLE 31 : USE OF ORFT VIA ATM AND COUNTER. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Total ORFT	38	87	114	187	293	427
ATM	38	87	114	187	270	349
Counter[1]	nav.	nav.	nav.	nav.	23	78

Source: National ITMX Co., Ltd.

[1] Data collected since 2006.

TABLE 32 : BILL PAYMENT AT BANK COUNTERS. VOLUME OF TRANSACTIONS (IN THOUSANDS)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Total bill payment[1]	nav.	nav.	nav.	nav.	66,889	72,471
Cash	nav.	nav.	nav.	nav.	58,806	69,135
Cheque	nav.	nav.	nav.	nav.	1,457	1,889
Others	nav.	nav.	nav.	nav.	6,626	1,446

Source: Bank of Thailand

[1] Data collected from banks since 2006.

[P] Preliminary data

TABLE 33 : BILL PAYMENT AT BANK COUNTERS. VALUE OF TRANSACTIONS (BILLION BAHT)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Total bill payment[1]	nav.	nav.	nav.	nav.	3,909	5,182
Cash	nav.	nav.	nav.	nav.	898	1,362
Cheque	nav.	nav.	nav.	nav.	1,904	2,241
Others	nav.	nav.	nav.	nav.	1,107	1,578

Source: Bank of Thailand

[1] Data collected from banks since 2006.

[P] Preliminary data

Table 34 : Use of e-Money [1]

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
No. of cards/accounts	nav.	nav.	nav.	nav.	3,190,135	3,689,484
Volume of transactions	nav.	nav.	nav.	nav.	23,644,155	75,642,216
Value of transactions (million baht)	nav.	nav.	nav.	nav.	5,532.4	8,660.9

Source: Bank of Thailand

[1] Data collected since 2006 and excluded top-up cards.

Table 35 : Fraud through specific payment channels and payment instruments[1] (million baht)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007[P]
Total fraud	nav.	nav.	nav.	nav.	345	620
Payment channels[2]	nav.	nav.	nav.	nav.	90	389
Payment instruments[3]	nav.	nav.	nav.	nav.	254	231

Source: Bank of Thailand

[1] Data collected from banks, some special financial institutions and some credit card companies since 2006.

[2] Banks report only final result. Fraud through specic payment channels include phone banking, mobile banking, internet banking, pass book and other channels.

[3] Banks report only final result. Fraud via specific payment instruments include cheque, credit card, ATM card, debit card, prepaid card and other cards.

[P] Preliminary data

กลับหน้าสารบัญ

7 หมายเหตุประกอบตาราง

สัญลักษณ์ที่ใช้ในตาราง	ความหมาย
"-"	ไม่มีข้อมูล
"nav."	ยังไม่มีการเก็บข้อมูลหรือเก็บข้อมูลไม่ได้
"neg."	ข้อมูลมีมูลค่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นในตารางเดียวกัน
"0"	ข้อมูลมีมูลค่าศูนย์หรือใกล้เคียงศูนย์

ตารางที่ 1
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศใช้ข้อมูลที่เป็นราคา ณ ปีปัจจุบัน
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศใช้อัตราแลกเปลี่ยนถัวเฉลี่ย

ตารางที่ 6-7
- ตั้งแต่ปี 2549 ข้อมูลเช็คประกอบด้วยเช็คภายในธนาคารเดียวกันและเช็คข้ามธนาคาร และรวมข้อมูลธนาคารพาณิชย์ทุกสถาบันและสถาบันการเงินพิเศษของรัฐ 3 สถาบัน
- ข้อมูล Credit transfer หมายถึงข้อมูลการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าภายในธนาคารเดียวกันประเภทนำเงินเข้าบัญชี (Pre-authorized direct credit)
- ข้อมูล Direct debit หมายถึงข้อมูลการโอนเงินโดยมีข้อตกลงล่วงหน้าภายในธนาคารเดียวกันประเภทหักบัญชีอัตโนมัติ (Pre-authorized direct debit)
- ตั้งแต่ปี 2545 ข้อมูลระบบบาทเนตประกอบด้วยธุรกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบัน การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม ข้อมูลรับโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคา และข้อมูลการชำระดุลระหว่างสถาบัน
- ตั้งแต่ปี 2546 ข้อมูลมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต รวมข้อมูลของภาคธุรกิจที่มิใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) ตามแบบรายงานฉบับใหม่ ที่ประกาศใช้ 12 พฤศจิกายน 2545 (หนังสือเวียนที่ สนส. (21) ว.207/2545)
- ตั้งแต่ปี 2547 ข้อมูลปริมาณและมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเดบิตได้ถูกแยกออกมาต่างหากจากปริมาณและมูลค่าการใช้จ่ายผ่านบัตรเอทีเอ็ม
- ตั้งแต่ปี 2547 ข้อมูลปริมาณธุรกรรมบัตรเครดิต หมายรวมถึงบัตรเจ้าของ ตัวแทนออกบัตร และตัวแทนรับบัตรเฉพาะบัตรที่ออกโดยผู้ออกบัตรต่างประเทศ

กลับหน้าสารบัญ

ตารางที่ 9	- ข้อมูลไม่รวมข้อมูลจำนวนบัญชีและมูลค่าคงค้างที่สาขาภาคของธนาคารแห่งประเทศไทย
ตารางที่ 10-11	- มีการเก็บข้อมูล ATM-ORFT ตั้งแต่ปี 2543 - ข้อมูลเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี หมายถึงเฉพาะข้อมูลเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชีที่นำมาเรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชี ที่กรุงเทพฯ - ตั้งแต่ปี 2545 ข้อมูลระบบบาทเนตประกอบด้วยธุรกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบัน การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม ข้อมูลรับโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคา และข้อมูลการชำระดุลระหว่างสถาบัน
ตารางที่ 12-13	- การชำระดุลตราสารทุน (Equity Securities Settlement) ทำผ่านระบบจดบัญชี (Book-entry System) แบบไร้ใบหุ้น (Scripless) เท่านั้น
ตารางที่ 16	- ตั้งแต่ปี 2549 ข้อมูลจำนวนเครื่อง EFTPOS เป็นข้อมูลรวมของธนาคารพาณิชย์และบริษัทบัตรเครดิตบางสถาบัน
ตารางที่ 17	- ตั้งแต่ปี 2545 ข้อมูลจำนวนบัตรเครดิต รวมข้อมูลของภาคธุรกิจที่มิใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) ตามแบบรายงานฉบับใหม่ ที่ประกาศใช้ 12 พฤศจิกายน 2545 (หนังสือเวียนที่ สนส. (21) ว.207/2545)
ตารางที่ 18-19	- ข้อมูลของบริการธนาณัติในประเทศ เป็นข้อมูลรวมของทั้งบริการธนาณัติในประเทศ และบริการชำระเงินทางไปรษณีย์ (Pay at Post)
ตารางที่ 22-25	- ข้อมูลเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชี หมายถึง เฉพาะข้อมูลเช็คเรียกเก็บข้ามเขตสำนักหักบัญชีที่นำมาเรียกเก็บผ่านศูนย์หักบัญชีที่กรุงเทพฯ - ตั้งแต่ปี 2545 ข้อมูลระบบบาทเนตประกอบด้วยธุรกรรมการโอนเงินระหว่างสถาบัน การโอนเงินเพื่อบุคคลที่สาม ข้อมูลรับโอนตราสารหนี้พร้อมชำระราคา และข้อมูลการชำระดุลระหว่างสถาบัน
ตารางที่ 26	- มูลค่าเฉลี่ยรายเดือนของการใช้จ่ายบัตรเดบิตและบัตรเครดิตที่ออกบัตรในประเทศไทยผ่านเครื่อง EFTPOS ทั้งในและนอกประเทศ
ตารางที่ 29	- ตั้งแต่ปี 2547 ข้อมูลจำนวนรายการธนาคารทางอินเทอร์เน็ต ไม่รวมรายการสอบถามข้อมูล (enquiry transactions)
ตารางที่ 33	- ข้อมูลเงินอิเล็กทรอนิกส์ไม่รวมบัตรเติมเงินโทรศัพท์เคลื่อนที่
ตารางที่ 35	- ข้อมูลที่การสำรวจจากธนาคารพาณิชย์และบริษัทบัตรเครดิตบางบริษัท

กลับหน้าสารบัญ

รายงานระบบการชำระเงิน
จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นรายปี

รายงานนี้ปรากฏใน Website ของธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ http://www.bot.or.th

รายงานระบบการชำระเงินนี้
ฝ่ายระบบการชำระเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย
เป็นผู้รับผิดชอบในคำอธิบายและความเห็นต่าง ๆ ที่แสดงไว้
การนำข้อความหรือตัวเลขไม่ว่าเรื่องใด ตอนใดในรายงานนี้ไปลงพิมพ์ในหนังสืออื่น
โปรดอ้างชื่อรายงานกำกับไว้ด้วย

สนใจหนังสือ โปรดติดต่อที่
ทีมนโยบายและแผนกลยุทธ์ระบบการชำระเงิน
ส่วนกลยุทธ์และกำกับระบบการชำระเงิน
ฝ่ายระบบการชำระเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย
บางขุนพรหม กรุงเทพฯ 10200
โทรศัพท์ 0-2356-7744, 0-2283-5033, 0-2283-5048, 0-2283-5058
หรือ โทรสาร 0-2282-7717-8
e-mail: PSGPolicyandStrategicPlanningTeam@bot.or.th

กลับหน้าสารบัญ

www.bot.or.th

PAYMENT SYSTEMS REPORT 2007